

CUPRINS

Activitatea urbanistică din Timișoara urmărită prin satelit

pagina 2

Soluție provizorie pentru deșeurile timișorenilor

pagina 3

AGENDA CULTURALĂ 2009 - APROBATĂ DE PLENUL C. J. TIMIȘ

pagina 4

Proiectul noii Biblioteci Județene, în linie dreaptă

pagina 5

Dumbrava Comuna românilor, gospodărită ca la carte de un maghiar

pagina 9

Jebel De la chiaburi, la fermele solare ale austriecilor

Liebling Primarul are jumătate de normă ca polițist și pompier

Traian Vuia Autostrada Banatului va brăzda terenurile comunei

Dezastru ecologic în zona Checea

Cadavrele a 40 de căprioare gestante, peste 70 de iepuri, 11 vulpi, bursuci, rațe și un dihor au fost descoperite în zona comunei Checea înainte de Paști. Viețuitoarele au murit din cauza unei substanțe pentru combaterea rozătoarelor care a fost aruncată pe 700 de hectare de teren ce aparține firmei Agricola San Giorgio. Prefectul de Timiș, Mircea Băcală, a întrunit imediat Comitetul pentru Situații de Urgență Timiș și a pornit o anchetă. Raportul cu privire la decesul animalelor sălbatice din zona comunei Checea a fost finalizat și transmis Ministerului Agriculturii și Ministerului Administrației și Internelor. "În raport se arată că valoarea animalelor otrăvite este de 154.770 de euro, sumă cu care Inspectoratul Teritorial de Regim Silvic și Vânătoare Timiș se va constitui parte civilă în procesul intentat societății comerciale care a împărșiat otrava", a afirmat prefectul.

Doi administratori ai firmei amintite vor fi cercetați în acest caz, iar Prefectura Timiș va depune plângere penală împotriva firmei care ar fi împărșiat otrava. Substanța folosită pe circa 700 de hectare de teren a fost Lanirat. "Am fost pe teren și am exami-

nat cu atenție zona. Am observat că substanțele folosite pe aceste terenuri agricole nu se folosesc pentru rozătoare, așa cum ni s-a spus nouă, iar dacă ar fi fost folosite pentru șoareci ar fi trebuit ca substanțele otrăvitoare să fie puse în găurile existente. Aici otrava a fost plasată lângă, așa că se poate interpreta că a fost pusă special pentru animalele sălbatice. Societatea are în arendă 3.500 de hectare de teren din care au fost otrăvite 700 de hectare", a adăugat Mircea Băcală. Imediat după descoperirea cadavrelor, vânătorii au hăituit animalele din zona otrăvită. Animalele descoperite moarte au fost preluate de către Protan și au fost incinerate. În urma dezastrului, Comitetul pentru Situații de Urgență Timiș a decis interzicerea vânătorii în zonă timp de trei ani. **A.S.**

"Anul acesta vom consolida digurile din zona Mănăștiur"

Interviu cu Titu Bojin, consilier județean și director al Direcției Apelor Banat

- Care este valoarea investițiilor din acest an pentru bazinul hidrografic Banat și câte lucrări sunt în desfășurare?

Titu Bojin: Avem acum 13 lucrări în derulare. Volumul de investiții este în jur de 2.000 de miliarde de lei vechi pe anul acesta, un volum destul de mare, dar care poate fi urcat sau coborât în funcție de viitoarele posibilități ale bugetului național de a cofinanța lucrările. Majoritatea lucră-

- Vor începe și lucrări noi?

Titu Bojin: Vom avea două lucrări noi în acest an. Tot ce e pe Bărzava, Timiș, Moravița, Bega sunt lucrări care, în mod normal, ar trebui să se finalizeze până la sfârșitul anului. Ca noutăți, în primul rând, a avut loc licitația pentru lucrarea de la Curtea-Leucușești, Bega amonte, lucrare care ne interesează în mod deosebit pentru că este în zona Mănăștiurului, care este cea mai șubredă din punctul de vedere al inundațiilor din ultimii ani. Anul acesta, sperăm ca măcar zona care este mai joasă a Mănăștiurului să o consolidăm și să facem digurile de protecție, pentru a nu mai avea inundații începând din toamna viitoare. În al doilea rând, am primit 15 miliarde de lei vechi pentru începerea lucrărilor etapa a doua la

Surduc. Am primit bani pentru prima dată.

Vom demara lucrarea de consolidare a tunelului de 4,7 km de la Luncani la Surduc.

- Ați avut o întâlnire cu reprezentanții ai sârbilor cu privire la ecologizarea canalului Bega. Ce s-a discutat?

Titu Bojin: La această întâlnire am semnat protocolul cu privire la începerea lucrărilor pe Bega, protocol care era obligatoriu să îl semnăm cu ei. Avem liber la

lucrări pe tronsonul Uivar - graniță care va presupune o monitorizare comună pentru ceea ce se întâmplă în secțiunea de graniță. În condițiile în care se depășesc de 2,5 ori anumii indicatori - plumb, zinc - de comun acord oprim lucrările și găsim modalitățile de a putea să scădem sub limitele discutate cu sârbii. Noi credem că nu vor fi probleme și ne vom încadra în aceste limite. Vom avea din nou discuții cu directorul de proiect și proiectanții pentru a stabili încă o dată lucrările suplimentare pe care le-am cerut noi și primăria pentru lucrările din oraș, asta însemnând și refacerea malurilor, a dalelor care sunt căzute, a grinzii. Noi am scos noroiul și a rămas suspendată grinda de consolidare a malului și atunci va trebui să lucrăm la proiect și să refacem devizele pe teritoriul orașului, pe tronsonul Uzina de Apă - Sânmihai.

- Vor apărea modificări la acest proiect?

Titu Bojin: Am avut o discuție cu doamna Beatrice Popescu, directoarea din Ministerului Mediului, responsabilă pe investițiile de la Banca Mondială, despre nodul de la Sânmihai pentru că este obligatoriu ca, în condițiile în care refacem lucrările pe Bega, să refacem și nodul de la Sânmihai. Până acum am făcut manevre ale stăvilărilor o dată la șase luni, sau când au fost ploii. Când se va termina tronsonul până la Sânmihai, probabil că va trebui să facem un program de manevră a stăvilărilor de la Sânmihai cel puțin de trei ori pe zi, pentru a da posibilitatea să circule ambarcațiunile până la Uivar. Nodul hidro-tehnic de la Sânmihai va fi o lucrare separată pe care ne străduim să o introducem pe finanțare la Banca Mondială ca lucrare nouă de investiții, pentru a fi finalizată cel târziu anul viitor.

- În ce procent este finalizată ecologizarea până în acest moment?

Titu Bojin: Ecologizarea ar fi la procentul de 25%. Putem termina până la finele anului, în condițiile în care rămân în picioare sursele financiare. După 1 mai începem pomparea gunoierului către gropile de împrumut care s-au făcut la marginea Timișoarei, gropi cu o capacitate de 350.000-400.000 de metri cubi. Acum se lucrează la izolarea lor, ca să nu avem probleme din punctul de vedere al solului. Zicem noi că vom reuși să finalizăm până la sfârșitul anului, cel puțin să închidem tronsonul Uivar, deci să rămână partea Uivar - graniță în funcție de banii care vor fi alocați. Timișoara - Sânmihai - Uivar sigur le finalizăm.

A consemnat Alina SABOU

Activitatea urbanistică din Timiș, urmărită prin satelit

Consiliul Județean Timiș a pus în funcțiune sistemul GIS, prin care vor putea fi urmărite toate datele urbanistice de pe teritoriul administrativ al județului. Sistemul geografic informatic (GIS) a fost contractat, în urma unei licitații, acum doi ani, dar, din cauza contestațiilor, a fost pus în funcțiune doar la finele lui martie 2009. Deocamdată, datele din harta geografică și urbanistică a județului nu sunt încărcate decât în proporție de 5%. Sistemul va fi disponibil, din toamnă, oricui dorește să vadă hărți ale județului, actele urbanistice emise de primării, cum ar fi PUZ-uri sau PUD-uri și chiar amplasarea viitoarei autostrăzi, zonele protejate și diferite rețele.

"Lucrarea este foarte complexă. Acum, doar 5% din baza de date este încărcată în sistem. Am finalizat partea tehnică, ceea ce era cel mai important. De acum încolo se face doar încărcarea și

actualizarea bazei de date. Avem o relație foarte bună cu Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, lucrăm împreună. Într-un an de zile cred că vom avea 50% din suprafața județului încărcată și în doi ani, undeva spre 90%. Primării trebuie să știe că, din acest moment, fiecare localitate va fi sub lupă, din satelit, pentru că vom urmări absolut toate PUD-urile, PUZ-urile, PUG-urile și vom interveni acolo unde considerăm că nu este corectă dezvoltarea. De fapt, ținta finală a GIS-ului, pentru noi cel puțin, este de a avea o strategie echilibrată de dezvoltare a județului. Când vom avea 20-30% din date în sistem, îl vom pune pe site-ul CJ Timiș și va putea fi văzut de oricine dorește", a afirmat Constantin Ostaficiuc, președintele Consiliului Județean Timiș.

Sistemul informatic a costat instituția circa 200.000 de lei, iar softul a fost realizat de o firmă de profil din Odorheiu Secuiesc. "Sistemul va fi actualizat mereu, de aceea mai avem nevoie de două persoane care să îl întrețină. Am profitat de acest moment în care dinamica tranzacțiilor imobiliare a scăzut și profităm de relaxarea pieței, pentru a actualiza mai repede baza de date. Acum sunt prezente numai date din zona periurbană", a adăugat Ostaficiuc. Un sistem similar există și la Primăria Timișoara. În 2005, în timpul inundațiilor din Timiș, un astfel de program, aflat în proprietatea Armatei, a fost folosit pentru simularea unei spargerii controlate a digului de lângă localitatea Foeni, rezultatele acestei simulări determinând conducerea CJ Timiș să decidă să nu rupă acel dig.

Alina SABOU

AUDIENȚE ȘI RELAȚII CU PUBLICUL

Compartimentele de specialitate din aparatul propriu:

- în zilele lucrătoare între orele 10.00 - 14.00;

Registratura Consiliului Județean Timiș

- în zilele lucrătoare între orele 9.00 - 14.00;

Relații cu publicul

- în fiecare zi de luni, între orele 8.00 - 18.30

- în zilele de marți, miercuri, joi și vineri între orele 8.00 - 16.30

Programul de audiențe:

- înscrierea la audiențe se face la Registratura Consiliului Județean Timiș, în fiecare luni, între orele 9.00 și 11.00;

- audiențele propriu-zise la conducerea Consiliului Județean Timiș au loc în fiecare zi de luni, prin rotație (președinte, vicepreședinti și secretar general), începând cu ora 12.00.

R. H.

Comisiile Consiliului Județean Timiș

A. COMISIA ECONOMICĂ

PREȘEDINTE: VIOREL SASCA

SECRETAR: GH. BOLOGA

MEMBRI: TITU BOJIN, VIOREL MATEI, VALENTINA MILUTINOVICI, LELICA CRIȘAN, GH. PREUNCA

B. COMISIA DE URBANISM, AMENAJAREA TERITORIULUI ȘI LUCRĂRI PUBLICE

PREȘEDINTE: MARCEL MIOC

SECRETAR: LEONTIN DE MAIO

MEMBRI: SORIN SUPURAN, TRAIAN STANCU, ȘTEFAN IOAN SZATMARI, HORIA BĂCANU, DORIN CUTU

C. COMISIA PENTRU CULTURĂ, ÎNVĂȚĂMÂNT, TINERET ȘI SPORT

PREȘEDINTE: SORIN MUNTEANU

SECRETAR: DORIN HEHN

MEMBRI: MIHĂIȚĂ BOJIN, MARIANA EFTIMIE, ADRIAN NEGOIȚĂ

D. COMISIA PENTRU SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

PREȘEDINTE: DAN IOAN SARMEȘ

SECRETAR: CĂTĂLIN TIUCH

MEMBRI: SILVIA COJOCARU, GH. NODIȚI, VASILE ROTĂRESCU

E. COMISIA PENTRU ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ

PREȘEDINTE: VIOREL COIFAN

SECRETAR: MARIUS RADU CÂRCEIE

MEMBRI: MATEI SUCIU, OVIDIU SAMUIL MOZA, ELISABETA SPĂTARU

F. COMISIA PENTRU RELAȚII ȘI COOPERARE INTERREGIONALĂ

PREȘEDINTE: IOSIF CÂNDEA

SECRETAR: NICOLAE BITEA

MEMBRI: FLORIN RĂVĂȘILĂ, COSMIN COSTEA, OANA GAITA

AGENDĂ CJT IMIȘ

Publicația "Agendă C.J.T." este supliment al Monitorului Oficial al Consiliului Județean Timiș. Apare în baza O.G. nr. 75 din 28.08.2003

Colegiul de redacție: Daniela Borda, Eugen Gherga, Răzvan Hrenoschi, Jana Lavrits, Smaranda Marcu, Ada Marincu, Bogdan Nădăștean, Alina Sabou, Doina Tărălă, Nicoleta Trifan, Dorin Ignea (Gătaia)

Layout design: Andrei Călin Pascaru

Consilier Editorial: Dinu Barbu

ISSN: 1842-323X

Redacția: Timișoara, Strada Regina Maria nr. 3

Telefon: 0256-406.330,

0256-406.401, 0728.834.781

Editare și tipar:

"ARTPRESS" - Timișoara

Telefon: 0256/293.975;

0256/293.809

C.J. Timiș sprijină apariția revistei Bibliotecii Județene Timiș, "LUMEA CĂRȚII" și a periodicului "AGORA"

Nemții sunt interesați să dezvolte aeroportul din Timișoara

Aeroportul Internațional "Traian Vuia" din Timișoara ar putea beneficia de consultanță din partea aceleiași firme care a contribuit la dezvoltarea bazei aeriene de la München. O delegație din Germania s-a aflat, în prima parte a lunii aprilie, la Consiliul Județean Timiș, pentru a discuta despre oportunitatea dezvoltării aeroportului timișorean. În urmă cu trei ani, o idee similară a avut-o și europarlamentarul german Markus Ferber. "Aeroportul din Timișoara este poate cel mai important după cele din București și este foarte important că există interes din partea celor care au asigurat consultanța pentru aeroportul din München", apreciază președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc.

O viitoare colaborare ar însemna, concret, extinderea pistei, a parcerii și oferirea unor servicii similare cu cele de pe marele aeroport german. Aeroportul din Timișoara se află în administrarea Ministerului Transporturilor, așa că decizia finală va trebui dată de către acest minister. Autoritățile județene au cerut, de mai multe ori, acțiuni la aeroport, iar ministrul Radu Berceanu a avansat, în martie 2009, ideea formării unei societăți care să administreze și baza din Timișoara, dar și pe cea din Arad.

A.S.

Soluție provizorie pentru deșeurile timișorenilor

Autoritățile locale din Timiș analizează o altă variantă pentru depozitarea gunoierii populației, soluția fiind una provizorie până la deschiderea primului modul al unei gropi ecologice ce va fi construită pe raza comunei Ghizela. Președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc, a declarat că noua soluție pentru deșeurile care provin de la timișoreni este de a fi amplasate pe un teren de lângă vechea groapă de gunoi din localitatea Parța. "Platforma pe care sunt depozitați baloții împachetați este aproape plină. Au loc discuții cu primăria din localitatea Șag, pentru a fi puși baloții lângă vechea groapă de gunoi de la Parța, pe un teren de 2 hectare. După ce se va termina lucrarea la Ghizela, toți baloții vor fi duși acolo. Acest deponiu este prioritar pentru județul Timiș. Proiectul există din 1998 și am fost blocați timp de opt ani de diferite interese. De 8 ani am fost blocați să construim deponiul ecologic, prin tot felul de metode, de la "lanțuri umane" făcute în jurul palatului Administrativ și până la acel print îmbrăcat în alb la Chevereșul Mare. Noi am început proiectul Ghizela cu doi ani și jumătate și de atunci muncim zi de zi", consideră Ostaficiuc.

Societatea care are contract pentru salubritatea Timișoarei și a unor localități din județ a cumpărat, la finele anului trecut, un utilaj de împachetat gunoierii, iar baloții au fost duși la o platformă din sudul orașului. Cea de-a doua idee pentru depozitarea provizorie a gunoierii, de data aceasta din alte localități, este amplasat pe o platformă betonată a fostului Comtim, pe raza comunei Pădureni. Gropile mici de gunoi din județ trebuie închise în 16 iulie 2009. Consiliul Județean Timiș a organizat, în decembrie 2008, licitație pentru construirea deponiei de la Ghizela, însă nici una din cele șapte oferte nu a corespuns criteriilor stricte. O nouă licitație va avea loc la finele lunii mai. Groapa de gunoi de la Parța a fost închisă în 1 ianuarie 2009.

A.S.

VENERABILII LUGOJENI

Prin Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Lugoj nr. 168/27.12.2008 s-a decis acordarea diplomei și premiului de fidelitate cuplurilor care aniversază 50 de ani de căsătorie neîntreruptă și a diplomei și a premiului de excelență pentru persoanele cu vârstă venerabilă, în etate de peste 90 de ani. După aprobarea bugetului local pentru anul 2009, 120 de persoane cu vârste venerabile și cupluri având peste 50 de ani de căsătorie neîntreruptă au fost celebrate într-un cadru festiv.

fost celebrate într-un cadru festiv.

De Ziua pomenirii Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință, în data de 23 aprilie 2009, la orele 12.00, dl. Primar Francisc Boldea a decernat diplomele și premiile în valoare de 300 lei/cuplu sau persoană vârstnică în etate de peste 90 de ani.

L. S.

ACTIVITATE INTENSĂ ÎN COMISII

Comisiile din cadrul C.J. Timiș au avut o activitate intensă în cursul lunii aprilie 2009. Astfel, Comisia economică a analizat Raportul și proiectul de hotărâre privind propunerea închirierii unor spații din subsolul imobilului situat în Timișoara, str. Iancu Văcărescu nr. 23; Raportul și proiectul de hotărâre privind propunerea de aprobare a Master Planului pentru dezvoltarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în județul Timiș; Raportul și proiectul de hotărâre privind propunerea de prelungire a contractelor de închiriere încheiate cu SC „AMBRA SERVICE” SRL și SC „ROTH” SRL; Raportul și proiectul de hotărâre privind darea în folosință gratuită a unui imobil din domeniul public al județului Timiș, situat în Timișoara, str. V. Babeș nr. 12; Raportul și proiectul de hotărâre pentru aprobarea Listei proiectelor prioritare propuse pentru finanțare în cadrul Programului „Electricitate 2007-2009”; Raportul și proiectul de hotărâre privind majorarea capitalului social la SC „Aviația Utilitară” SA Timișoara.

În ședința Comisiei pentru administrație publică locală s-au dezbătut Raportul și proiectul de hotărâre privind propunerea de finanțare nerambursabilă a unor structuri sportive; Raportul și proiectul de hotărâre privind propunerea de prelungire a contractelor de închiriere încheiate cu SC „AMBRA SERVICE” SRL și SC „ROTH” SRL; Raportul și proiectul de hotărâre pentru aprobarea Listei proiectelor prioritare propuse pentru finanțare în cadrul Programului „Electricitate 2007-2009”; Raportul și proiectul de hotărâre privind majorarea capitalului social la SC „Aviația Utilitară” SA Timișoara.

Și tot la mijlocul lunii aprilie a avut avea loc ședința Comisiei de urbanism, amenajarea teritoriului, lucrări publice și protecția mediului, unde s-a luat în discuție Raportul și proiectul de hotărâre privind propunerea de aprobare a Master Planului pentru dezvoltarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în județul Timiș; Raportul și proiectul de hotărâre pentru aprobarea Listei proiectelor prioritare propuse pentru finanțare în cadrul Programului „Electricitate 2007-2009”.

Printre proiectele de hotărâre supuse atenției comisiilor de specialitate ale administrației județene a fost și cel legat de propunerea de majorare a capitalului social la „Aviația Utilitară” – societate comercială care are ca unic acționar – Consiliul Județean Timiș. Majorare este necesară în condițiile în care, pentru desfășurarea activității, „Aviația Utilitară” trebuie să repare capital 3 motoare și 3 elice ce echipează avioanele de tip AN2 din dotare. Costurile acestor reparații se ridică la suma de 500.000 lei, din care societatea poate plăti, din surse proprii, 200.000 lei. Restul de bani a fost solicitat Consiliului Județean.

În ceea ce privește Programul „Electricitatea 2007-2009”, acesta a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului României și asigură cofinanțarea proiectelor de investiții pentru electricizarea localităților, prin acordarea de transferuri către bugetele locale din bugetul Ministerului Administrației și Internelor.

Trei primării au depus la CJT proiecte pentru analiză și prioritizare: Dumbrăvița – extinderea rețelelor electrice de joasă tensiune; Șag – extinderea rețelei electrice pentru PUZ zonă de locuințe, funcțiuni complementare și agrement; Becicherecu Mic – extinderea, modernizarea iluminatului public și extindere rețea 0,4 KW.

Jana LAVRITS

Clinica de psihiatrie din Timișoara ar putea fi mutată la Giroc

Imobilul din cartierul timișorean Iosefin care adăpostește Clinica de psihiatrie de pe strada Văcărescu din Timișoara se află în proces de retrocedare către foștii proprietari și, ca atare, urmează a fi în viitor eliberat de unitatea medicală. Administratorul clinicii este Consiliul Județean Timiș care trebuie să găsească o soluție în acest caz, soluție care ar putea veni de la Ministerul Apărării Naționale. Unitatea militară de la Giroc (UM 01113) a fost găzduită în mai multe clădiri, aflate azi în stare de relativă degradare fizică. Unitatea nu mai este utilizată pentru cazarea soldaților și adăpostirea tehnicii de luptă, așa că una dintre clădiri ar putea fi folosită ca spital. Au fost deja demarate primele demersuri pentru obținerea blocului respectiv, purtând discuții cu reprezentanții ministerului. Propunerea urmează să fie înaintată la București, de unde se așteaptă răspunsul pozitiv la solicitarea C J Timiș. În fosta UM 01113 funcționează deja un centru pentru intervenție rapidă în caz de calamități, înființat tot de Consiliul Județean, împreună cu o serie de parteneri din euroregiunea DKMT.

C. T.

Descentralizarea instituțiilor, agreată la nivelul CJ Timiș

Președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc, este de acord cu posibila trecere a unor direcții deconcentrate în administrarea instituției pe care o conduce. Discuțiile privind descentralizarea s-au întins în ultima vreme, avansându-se și unele nume de instituții care ar putea să treacă în subordinea consiliilor județene. Astfel, s-a vorbit deja despre trecerea la CJ a direcțiilor de cultură, culte și patrimoniu, precum și a direcțiilor agricole. "Eu abia aștept să vină. Sper că s-au terminat vremurile când primim numai sarcini, vor veni și bani și personal", a declarat președintele CJ Timiș, Constantin Ostaficiuc. Conform acestuia, pe lângă cele două instituții menționate, ar mai putea intra în subordinea administrațiilor județene și Direcțiile de Sănătate Publică și cele care asigură paza și ordinea. "În Strategia culturală a județului noi ne implicăm deja. În ceea ce privește patrimoniul, acesta este oricum administrat prin primării", a completat Ostaficiuc.

A.S.

Finanțări europene nerambursabile pentru drumuri județene

Consiliul Județean Timiș este beneficiarul unei finanțări nerambursabile, din fonduri europene aferente Programului Operațional Regional 2007-2013, pentru proiectul de „Reabilitare a drumului județean DJ 592 Buziaș-Lugoj, km 25+000-54+200”, pe o lungime totală de 29,2 km. Întregul proiect are o durată de 35 de luni și o valoare totală de 61.530.634, din care costurile eligibile se ridică la suma de 47.503.160 lei.

„În 2003 am reușit ca, din bugetul propriu, să finalizăm reabilitarea a circa 20 de km din acest drum între localitățile Timișoara și Chevereșu Mare. Însă, lucrările presupun investiții foarte mari, iar Consiliul Județean Timiș nu a avut posibilitatea financiară de a continua. De aceea, cea mai bună soluție a fost accesarea de fonduri europene”, a subliniat importanța acestui demers președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc. Proiectul este în faza de implementare, fiind în curs de finalizare activitățile pregătitoare necesare achiziționării serviciilor de asistență tehnică și a celor de supervizare a lucrărilor. A fost publicat, în sistemul electronic de achiziții publice - SEAP - și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, anunțul de participare la licitație pentru aceste servicii. Termenul de depunere a ofertelor este data de 26 mai, ora 10.00.

Și legătura dintre județul Arad și Sănnicolau Mare se face cu fonduri europene. În 27 octombrie 2008,

reprezentanții Consiliului Județean Timiș și ai Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor au semnat contractul de finanțare nerambursabilă pentru implementarea proiectului „Reabilitarea DJ 682 limită județ Arad-Periam-Saravale-Sănnicolau Mare” în lungime de 24 km, finanțat prin Programul Operațional Regional 2007-2013 al Uniunii Europene. Proiectul are o valoare totală de 43.332.708,11 lei, din care cheltuielile eligibile sunt în cuantum de 35.879.503 lei.

„Dezvoltarea județului Timiș este strâns legată de starea infrastructurii în general, și rutiere, în particular. De aceea, CJT pune un accent deosebit pe reabilitarea drumurilor și a depus mai multe cereri de finanțare, printre care și pentru aceste lucrări la drumul județean care face legătura între limita județului Arad și orașul Sănnicolau Mare”, apreciază președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc.

În prezent, proiectul se află în faza de implementare, fiind în curs de finalizare activitățile pregătitoare necesare achiziționării serviciilor de asistență tehnică și a celor de supervizare a lucrărilor. Anunțul de participare la licitația pentru aceste servicii urmează să fie publicat în sistemul electronic de achiziții publice - SEAP - și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Termenul de depunere a ofertelor este data de 27 mai, ora 10.00.

Jana LAVRITS

„Lada cu zestre” 2009 în comunele timișene

Continuă faza zonală

Sfârșitul de martie și începutul lui aprilie 2009 au fost bogate în evenimente culturale de marcă, printre cele mai bine reprezentate numărându-se Festivalul „Lada cu zestre”.

Manifestare deja tradițională și foarte apreciată de publicul bănățean iubitor de folclor și tradiții autentice, festivalul s-a derulat în șase centre distincte, în perioada 28 – 29 martie la Recaș, Remetea Mare, Belinț, respectiv în Pișchia, Giarmata și Orțișoara, în perioada 4 – 5 aprilie. Comunele arondate centrelor stabilite la Recaș, Remetea Mare, Belinț au fost Ghiroda, Remetea Mare, Recaș, Topolovău Mare, Belinț, Ghizela, Brestovăț, Bucovăț și Secaș, dintre acestea răspunzând invitației Ghiroda, Remetea Mare,

Recaș, Topolovău Mare, Belinț, Ghizela și Brestovăț. De remarcat prezența la toate secțiunile a comunei Ghiroda, dublată de formațiile din Giarmata Vii, care au încântat auditoriul cu măiestria lor. De asemenea, orașul Recaș a participat în premieră cu un ansamblu de dansuri românești și două ansambluri de dansuri sârbești.

În ceea ce privește a doua parte a centrelor de organizare a festivalului, Pișchia, Giarmata și Orțișoara, aici au fost arondate comunele Dumbrăvița, Giarmata, Pișchia, Fibiș, Bogda, Mașloc, Sănandrei și Orțișoara. Dintre ele, au răspuns invitației Pișchia, Orțișoara, Dumbrăvița, Giarmata și Mașloc. Față de anul trecut, pe lângă participarea la festival a unor formații foarte bine pregătite, majoritatea comunelor menționate au adus în acest an o noutate: echipele prezente la festival au fost însoțite de primarii și viceprimarii localităților lor.

Următoarea etapă a fazei zonale a festivalului „Lada cu zestre” va avea loc în perioada 2 – 3 mai în localitățile Becicherecu Mic, Gottlob și Biled.

Ada MARINCU

Festivalul toacelor – la a doua ediție

Pentru a trăi mai intens Săptămâna Mare și a fi mai aproape de Dumnezeu, marți, 14 aprilie 2009, la Giroc a avut loc Festivalul cultural-spiritual „În glas de toacă”, ediția a II-a. Pregătirile

pentru buna desfășurare a festivalului au început cu ceva timp în urmă, la acestea dându-și concursul mai multe instituții: Consiliul Local și Primăria Giroc, Consiliul Județean Timiș, Mitropolia Banatului și Centrul de Cultură și Artă al județului Timiș. Astfel, în curtea căminului a fost acoperită scena și au fost montate 33 de toace, de diferite grosimi. Numărul de toace montate nu este deloc întâmplător, fiecare toacă reprezentând câte un an din

viața lui Iisus. Festivalul a debutat cu primirea invitațiilor și binecuvântarea Prea Sfinției Sale Paisie Lugojanul, transmisă de părintele Zaharia Perș, care, prin cuvintele rostite, a îndemnat credincioșii spre credință, meditație și viață duhovnicească. Organizatorii au invitat la eveni-

ment mai toate mănăstirile din județ și localitățile cu tradiție în bătutul toacelor. Au răspuns invitației comunele Recaș, Criciova, Giarmata, Ghiroda, Giroc, Buziaș, precum și măicuțele de la Mitropolia Banatului. În cadrul festivalului, fiecare participant a avut alocate aproximativ 15 minute pentru a bate toaca după specificul zonei din care venea. Copii, măicuțe și preoți, specialiști în mănăstirea ciocănelor din lemn, au avut la dispoziție 33 de toace confecționate din lemn de tei uscat, cel mai potrivit pentru a da viață sunetului cald de toacă. La festival au mai participat și corurile parohiilor ortodoxe din Recaș, Buziaș, Giroc care au interpretat piese specifice Paștelui. După concertul de toacă s-a desfășurat și o masă festivă pentru care au fost pregătite 4.000 de sarmale de post, colivă și briose.

În semn de apreciere pentru măiestria de care au dat dovadă, toți participanții, peste 100 de persoane, au primit diplome.

Ada MARINCU

“Praguri” abstracte ale culorilor

Radu Odangiu, Remus Dăescu și Vlad Bălașa, trei artiști talentați, toți elevi în clasa a XII-a a Liceului de Arte Plastice Timișoara, și-au unit pânzele într-o expoziție de grup ce s-a desfășurat la Consiliul Județean Timiș, expoziție intitulată simbolic “Praguri”.

Dincolo de tematica propusă, tinerii artiști s-au dovedit a fi în căutarea exprimării prin culoare, exprimare căreia nu-i conferă doar posibilitatea de a sublinia forma, ci și o serie de atribute de natură afectivă și ideatică. “Înger”, “Obiecte abstracte” și “Haos primordial” sunt doar cateva din lucrările expuse de Remus, Vlad și Radu, pentru care pictura reprezintă un mod de a-ți transpune sentimentele, un alt fel de a ține un jurnal, un joc de opacități și de transparențe și nu în ultimul rând o investigație a sinelui. “Pentru mine această expoziție reprezintă o căutare, o etapă a evoluției unui stil aflat într-o continuă dezvoltare” spune Vlad Bălașa, participant de-a lungul timpului la mai multe expoziții de grup dintre care amintim “Eternitatea lui Brâncuși” – organizată la Casa Artelor din Timișoara și “Mircea Eliade – Eternul feminin” – desfășurată la Liceul Grigore Moisil din Timișoara.

Remus Dăescu consideră că “lucrurile privesc starea spirituală a autorului, o materializează și o transmit privitorului, evocând o nouă stare într-o succesiune infinită de sentimente”, în timp ce Radu Odangiu concluzionează: “Nu încerc să demonstrez ceva, fiindcă toți suntem unici. Caut liniștea în culoare sperând să ating armonia”. Noi le dorim armonie și să-și găsească cât mai curând locul între artiștii reprezentativi ai Banatului.

La vernisaj au fost prezenți criticul Janos Szekernyes, președintele Comisiei de cultură Sorin Munteanu și secretarul Comisiei, Dorin Hehn.

Ada MARINCU

Agenda Culturală 2009 - aprobată de plenul C. J. Timiș

Serviciul Relații Publice al Consiliului Județean a finalizat propunerea de Agendă culturală, analizată ulterior de comisiile de specialitate. Suma totală aprobată de plenul CJTimiș pentru finanțarea „Agendei principalelor manifestări cultural-artistice și sportive” din acest an este de 2.000.000 lei RON. Serviciul de specialitate a centralizat solicitările primite și a realizat o defalcare pe capitole în Agendă și pe acțiuni punctuale. Selecția manifestărilor s-a realizat pe baza criteriilor stabilite de prevederile legale în domeniu și de Strategia culturală a județului Timiș. Agenda culturală a fost aprobată de Plenul C. J. Timiș din 28 aprilie 2009..

Proiectul cuprinde 2520 de manifestări, iar defalcarea sumei aprobate pe capitole arată în felul următor: 1. În colaborare cu instituții de cultură din subordinea administrației județene – 400.000 lei RON; 2. În colaborare cu consiliile locale – 400.000 lei RON; 3. În colaborare cu comunitățile românești din alte țări și în cadrul DKMT-ului – 200.000 lei RON; 4. În colaborare cu ONG-urile și alte instituții din Timiș – 300.000 lei RON; 5. În colaborare cu învățământul preuniversitar și universitar – 400.000 lei RON; 6. Competiții sportive – 300.000 lei RON.

Răzvan HRENOSCHI

Proiectul noii Bibliotecii Județene, în linie dreaptă

O parcare subterană cu 400 de locuri, o piațetă și o clădire nouă se vor construi, în următorii ani, pe locul fostului Comisariat Militar din apropiere de Piața 700 din Timișoara, în urma unui proiect al Consiliului Județean Timiș. Acum, în această zonă se află o parcare cu plată administrată de instituție. Proiectul a intrat în linie dreaptă, după ce a fost dezbătut în cadrul Consiliului Local Timișoara. "În proiectul pe care îl avem pentru fostul Comisariat Militar va rămâne fațada actualei clădiri. Eu am vrut să demolăm clădirea cu totul pentru că nu o consider semnificativă", a declarat Constantin Ostaficiuc, președintele Consiliului Județean Timiș. Clădirea nu va depăși înălțimea din zonă, va găzdui birouri, dar și sediul Bibliotecii Județene. Tot aici s-ar putea muta, în viitor, și Teatrul de Păpuși "Merlin", al cărui imobil este revendicat.

"E ca în legenda Meșterului Manole. Noi voiam să construim, alții nu ne lăsau să demolăm ca să construim. Această odisee s-a încheiat, sper. Când vom avea aviz pentru planul urbanistic zonal de la Consiliul Local Timișoara, imediat declanșăm licitația pentru proiectul tehnic. Înseamnă apoi șapte-opt luni de lucru, maximum zece luni, pentru ca după aceea să facem licitația pentru construcție. Sper ca până în 2012 să avem o clădire nouă în centrul orașului, pentru Biblioteca Județeană, o clădire modernă, actualizată, adaptată la secolul în care trăim. Este posibil să facem și un turn mai futurist, de câteva etaje, pentru alte destinații pe care le vom stabili ulterior", a adăugat Ostaficiuc. Biblioteca Județeană va avea, astfel, un sediu de 4.000 metri pătrați. Acum, instituția are mai multe secții răspândite prin oraș, în urma revendicării clădirilor sau pentru că s-au eliberat spațiile din Bastionul "Theresia", intrat în reabilitare.

Alina SABOU

Expoziția Muzeului Satului Bănățean la Varșovia

În perioada 30 martie – 4 aprilie 2009 Muzeul Satului Bănățean a fost găzduit în calitate de invitat expozant la Muzeul Național Etnografic din Varșovia. Expoziția timișeană pe subiectul Vampirii, strigoi & co. a fost însoțită și prezentată de prof. univ. dr. Otilia Hedeșan, directorul MSB Andrei Milin și subsemnatul.

INIȚIATIVĂ

Povestea găzduirii noastre în Polonia a fost simplă: specialiștii Otilia Hedeșan și s-a propus, din partea Institutului Cultural Român de la Varșovia o colaborare pe un proiect pe care doamna profesor l-ar alege în parteneriat cu cineva. Domnia sa a ales ca Muzeul Satului Bănățean să-i fie partener și colaborator în acest spectru etnografic și tradițional.

RESPECT ȘI CALITATE

Având tot sprijinul organizatoric al d-lui Dorian Branea, președintele ICR la Polonia, filiala Varșovia, și al stafului de la muzeul amintit (în special al Monicăi Voivotovici, adjuncta d-nului Branea) timișorenii au făcut, conform relatărilor mediatice din capitala poloneză, mai mult decât treabă bună. Expoziția noastră a fost evenimentul care în cadrul manifestării „Anul culturii românești” la Varșovia a deschis ciclul evenimentelor dedicate credințelor populare românești.

Muzeul Național Etnografic din Varșovia, în frunte cu directorul Adam Czyzewski ne-a pus la dispoziție o întreagă echipă pentru amenajarea spațiului expozițional: muncitori, artiști specialiști pentru aranjarea obiectelor în interior precum și tehnicieni, să nu ducem lipsă de nimic.

Colaborarea noastră cu polonezii s-a dovedit fructuoasă și plăcută. Multă muncă s-a efectuat și la Muzeul Satului Bănățean cu pregătirea fișelor și expertizelor pentru calitatea și conservarea obiectelor exportate, având în vedere că numărul lor depășea cifra de o sută.

UMBRĂ DE VAMPIR LA VARȘOVIA

Reprezentanții muzeului varșovean s-au ocupat de mediatizarea evenimentului în așa măsură încât au fost prezenți peste treizeci de jurnaliști, mulți dintre ei fiind angajații celor mai importante cotidiene poloneze. Drept urmare a reușitei socio-culturale al evenimentului, directorul Adam Czyzewski a propus ca această expoziție să fie neapărat trimisă și prezentată și la Krakovia.

VAMPIRIADA ȘI CÂINELE

În deschiderea oficială, directorul Czyzewski ne-a salutat călduros, iar directorul MSB Andrei Milin a explicat publicului vizitator despre ce este vorba de fapt în expoziția noastră. Viitoarea decană a Universității de Vest, prof. Otilia Hedeșan a prezentat, cu știință și umor, povestea vampirilor din Balcani. Discursul oral a fost primit bine, fiind completat și de o prezentare computerizată. Polonezii erau poate ușor dezamăgiți de faptul că nu există atestări reale despre vampiri, dată fiind neobișnuita lor sete pentru povestirile de acest gen, de horror și mister. Vampirul era, într-un sat, de fapt un câine negru cu guler alb, sau unul alb cu guler negru. Până la urmă era unul sur. La sârbi și la români vampirii apăreau de obicei la finele marilor posturi. Explicația științifică ar fi simplă: după o perioadă de respectare strictă a postului, oamenii și dezlănțuiau poftele gastronomice și ca urmare, în acea perioadă decedau mai des decât de obicei.

IMENSĂ ȘI VERDE

Experiența profesională a fost completată și de cea cvasi excursionistă. Am avut timp să vizităm și vechiul oraș al Varșoviei, castelul, cetatea și acele ulițe mag-nifice care șerpuiau de pe deal până jos, la râul Vistula.

O altă experiență s-ar putea numi cartografică – sau, în termenii de azi, "gipiesică", de la dispozitivul de ghidare electronică rutieră GPS. Pe întregul parcurs al celor aproape 600 de km cu microbuzul prin Polonia am fost străjuți de păduri și iarăși păduri. Într-adevăr, este verde Polonia, cum are culoarea și pe hartă. Un factor de siguranță ce nu trebuie omis a fost și șoferul Muzeului Banatului, Iozef Szabo, care a condus cincisprezece ore fără oprire Timișoara – Varșovia și la întoarcere la fel.

Evenimentul se clasează în cele de tipul „punct ochit – punct lovit”, atât din perspectiva profesională cât și din cea culturală.

Borco Ilin

Banatul de acum câteva mii de ani

Ca în fiecare an, arheologii de la Muzeul Banatului au pornit și în 2009 să scoată la lumină istoria și civilizațiile care au locuit pe aceste meleaguri acum câteva mii de ani. Ei vor cerceta atât zona Castelului Huniade, pentru a descoperi felul în care era amplasată clădirea veche dar și alte mistere care nu au fost încă elucidate, ei vor cerceta cea mai mare fortificație de pământ, cea de la Cornești, vor face ultimele săpături la Uivar, pentru a trage concluzii despre civilizația neolitică de acum 7000 de ani, dar vor încerca să răspundă și la întrebări științifice ridicate pe parcursul cercetărilor de la Giroc, Sănandrei, Foeni sau Herneacova.

Săpăturile din incinta castelului vor continua și în acest an, în paralel cu lucrările de consolidare.

Săpăturile arheologice preventive de la Castelul Huniade din Timișoara au început în urmă cu doi ani. În urma cercetărilor, în exteriorul incintei s-a localizat fortificația de lemn a castelului, construită în mai multe etape: perioada angevină (sec. XIV), sec. XVI și epoca otomană. În curtea interioară a castelului actual am descoperit colțul de NV al castelului medieval (sec. XV-XVI), dublat pe latura vestică de un zid de incintă construit din cărămidă pe fundație realizată din blocuri de piatră, flancat pe colțul de NV de un turn circular. Castelul Huniade este cel mai important obiectiv de perioadă medievală din județul Timiș și nu numai, dat fiind funcțiile de reședință regală și apoi aceea de reședință a comiților de Timiș Filippo Scolari și Ioan de Hunedoara (responsabil proiect: Zsuzsana Kopeczny).

Așezarea de la Cornești este cea mai mare fortificație de pământ din Europa și chiar din lume. Aceasta are patru inele și se întinde pe 1800 de hectare. Numai primul dintre ele, cel mai mic, ar fi suficient cât să cuprindă cetatea Timișoarei, iar ultimul, cel mai puțin vizibil, trece paralel cu șoseaua Timișoara – Arad. Primele cercetări de sondare au avut loc în 2007, iar în 2008 o

echipă internațională de specialiști români, germani, americani și englezi s-a adunat să facă o cercetare mai amănunțită. Bani au venit din partea fundației germane Thyssen Stiftung, care a donat 20.000 de euro pentru începerea lucrărilor. Primele analize se fac acum asupra zidurilor, iar în acest an se va continua cu cercetarea așezării. Arheologii bănuiesc că aceste ziduri protejau o așezare veche

de 3200 de ani, iar autoritățile au făcut demersurile pentru a declara zona rezervație arheologică. Specialiștii Muzeului Banatului cred că cercetările vor dura zeci de ani de acum înainte până să se scoată la iveală toate urmele vechii civilizații. Din primele cercetări se pare că zona a fost populată de tracii timpurii. Aceștia se ocupau cu agricultura dar și cu creșterea animalelor. Așezările lor erau formate din locuințe semi-îngropate, făcute din gropi relativ circulare, cu o structură din lemn și acoperite cu paie. Există semne că aveau zone de cult, existau ritualuri de depuneri de obiecte, vase ceramice, obiecte de metal și chiar alimente, iar populațiile făceau schimburi comerciale între ele. Partenerii în acest proiect sunt Universitatea J. W. Goethe (Frankfurt), Universitatea Exiter (Marea Britanie), Universitatea Tennessee (Statele Unite ale Americii) și Institutul de Arheologie al Academiei Române, filiala Cluj. (responsabil proiect: Alexandru Szentmiklosi)

Cercetarea arheologică de la Uivar se derulează deja din 1999, în parteneriat cu Universitatea din Berlin, iar acesta este cel mai mare proiect de cercetare arheologică a neoliticului, din toată țara. Așezarea datează de aproximativ 7000 de ani, fiind identificată ca aparținând culturii Vinča, din anul 5000 î. Chr. Orașul preistoric a fost construit regulat, cu sistem de fortificație compus din șanțuri concentrice iar dintre oameni se evidențiau elitele care canalizau efortul maselor spre sectoarele unde comunitatea avea nevoie. Au fost cercetate peste o mie de complexe arheologice, au fost identificate locuințe, chiar un templu și au fost ridicate de pe teren foarte multe materiale. Așezarea se întinde pe o suprafață de 16 hectare, iar cercetarea va fi finalizată în acest an. (responsabil proiect: prof. dr. Florin Drașovean)

Alte cercetări pe care arheologii doresc să le efectueze sunt la Foeni, în cimitirul ortodox din localitate, unde a fost identificată așezarea unei comunități venite din Macedonia Centrală, la Giroc, unde există o așezare veche de 6000 de ani, din epoca Bronzului, prima etapă a epocii Fierului, dar și o necropolă din secolele XVIII-XIX, la Herneacova și la Sănandrei.

Nicoleta TRIFU

Stampe venețiene, în Mica Viena

Muzeul de Artă Timișoara a pregătit în luna aprilie o expoziție-eveniment, organizată în colaborare cu Muzeul Țării Crișurilor, din Oradea. Pe simeze au fost prezentate stampe venețiene din secolul al XVIII-lea, lucrări aflate în patrimoniul instituției arădene. Această expoziție, Stampa Venețiană din secolul al XVIII-lea, marchează o primă colaborare dintre cele două instituții. Vernisajul a avut loc în data de 3 aprilie, la Palatul Baroc, în prezența prof. dr. Aurel Chiriac, directorul general al Muzeului Țării Crișurilor, prof. dr. Marcel Tolcea, directorul Muzeului de Artă Timișoara, cercetătorul dr. Ana Martin, curatorul expoziției, și a numeroșilor invitați. Expoziția a putut fi vizitată până în 30 aprilie 2009.

N.T.

JEBEL

De la chiaburi, la fermele solare ale austriecilor

Zephel, așa se numea actuala comună Jebel, în urmă cu câteva secole. A devenit, ulterior, Chebel, așa cum apare în documente din 1660. Nu mai puțin de 200 de case se regăseau pe meleagurile din sudul Timișoarei în anul 1717, la recensământ. Era, atunci, unul dintre cele mai mari sate din Banat. Peste locuitorii din Jebel a trecut toată istoria, turci, nemți, cele două războaie mondiale, deportările în Bărăgan, exilarea la mină. Acum i-a ajuns tehnologia modernă, un avantaj al comunei fiind acela că se află pe relația dintre Timișoara și Belgrad. În scurt timp, Jebelul ar putea deveni cunoscut nu doar pentru spitalul de psihiatrie, ci și pentru că ar putea deveni prima localitate din România cu iluminat public asigurat din surse neconvenționale sau prin "Festivalul caviarului".

MODERNIZARE CONTINUĂ

Până în 2004, comuna Jebel avea un "sat-satelit", Pădureniul, care s-a desprins pentru a fi comună. Localitatea are parte de toate condițiile moderne și are nu doar avantajul accesului direct la drumul european către Belgrad, ci și faptul că nu mai are sate în administrare. Astfel, deși bugetul pe 2009 este unul de criză, există investitori și posibilități multiple pentru dezvoltarea ulterioară. În plus, nu au fost nici probleme cu retrocedările, așa cum este cazul în alte comune.

"Avem 3.875 de locuitori, 35 km de străzi, 6.000 și ceva hectare de teren arabil, 450 ha de pășune. Toate clădirile sunt vechi, de exemplu, primăria e pe același loc din negura vremilor, a fost mereu aici. Nu am avut nici o clădire revendicată. Aici la noi au fost cărți funciare, dar despre clădirea primăriei nu știm nimic, am intabulat-o noi. Școala se numește "Martin Șuboni", care a fost protopop pe la 1700 și ceva. El și-a donat casa pentru a deveni primul sediu de școală din Jebel, până atunci erau confesionale, pe lângă biserică. Biserica ortodoxă e făcută la 1785, avem și catolică, dar nu se mai țin slujbe, pentru că nu mai are cine, nu mai au enoriași. Apă avem pe toată localitatea. Urmează să semnăm contract pentru canalizare pentru 12 km, vom asfalta alți 3,7 km, vom face o creșă din temelie, cu program prelungit, este un proiect integrat pe Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR). Mai avem aprobat pe OG 7 pentru o bază sportivă multifuncțională, cu teren cu suprafață sintetică, nocturnă, vestiare, și un proiect de modernizare a iluminatului public. Avem deja iluminat, dar vrem un consum mai redus și mai ecologic. Am creat locuri de casă pe Legea 15, pentru tineri, vreo 24 de locuri concesionate, astfel se va crea un cartier cu 40 de case. Noi avem multe terenuri intravilane, pentru că Jebelul nu e un sat înghesuit. A fost construit, spun bătrânii, pe o mlaștină și atunci sunt zone în intravilan de câte 2-3 hectare unde nu s-a construit nimic", ne spune Sabin Bociu, primarul din Jebel.

INVESTIȚII DE

MILIOANE DE EURO

Modernizarea nu înseamnă doar existența utilităților strict necesare, ci și adaptarea la cerințele noi și la preocupările de la nivel mondial. Spre exemplu, conducerea Primăriei Jebel dorește renunțarea la sursa tradițională de energie electrică și valorificarea "energiei verzi". Cu ajutorul unor panouri solare, iluminatul public din toată comuna va putea trece pe energie solară. Viceprimarul Lazăr Luca Lucian a analizat potențialul comunei și crede că,

Arhiva Primăriei scoasă la aerisit...

deși pare o utopie, este un proiect realizabil în scurt timp. Studiile arată că în România consumul de energie electrică este unul dintre cele mai ridicate din Europa Centrală și de Est. "Suntem în relații de colaborare cu o firmă austriacă. Noi le punem la dispoziție un câmp de 6 hectare, pe care vor fi montate panourile solare. Prin aceste panouri solare, vrem să acoperim consumul de energie pe tot ce înseamnă iluminat public, plus toate instituțiile statului. Va fi extraordinar dacă reușim să implementăm acest proiect, acum suntem în faza de studiu de fezabilitate. Partea noastră în

afacere e de 2%. Investiția este mare, la vreo 6 milioane de euro", precizează edilul.

"Ferma solară" va avea o capacitate de 2 MW, iar prețul estimativ de montare a unui panou este de circa 7 euro. Profitul anual estimat ar fi de aproape 1,5 milioane de euro. Costurile de întreținere sunt reduse, durata de viață a unui panou solar fiind de 20 de ani. Onorariul firmei va fi de 5% din valoarea eligibilă a proiectului pentru serviciile prestate, iar contribuția primăriei va fi de 2%, procent care cuprinde valoarea terenului, fără alte investiții bănești locale. Cu cele aproape 9.500 de module s-a estimat că s-ar putea produce anual 2,8 milioane kWh. Trebuie știut că o casă cu trei camere, dotată cu toate aparatele moderne consumă anual circa 1.200 kWh, după datele Institutului Național de Statistică.

Un alt proiect important din punct de vedere investițional este pentru crearea unei ferme de sturioni. Cu o investiție preconizată de 800.000 de euro, s-ar crea o hală de creștere de 750 mp, cu bazine de 3-5 m, instalații de filtrare și alimentare cu hrană, sisteme de transport etc. Consiliul Local Jebel și-a dat acordul de principiu pentru această investiție care ar avea efect și în domeniul turistic. La ferma piscicolă pentru creșterea sturionilor se va organiza și un "Festival al caviarului" și se vor amenaja zone de agrement, cum ar fi spațiile de pescuit, locuri de campare, terase.

Ultimul mare investitor venit pe raza comunei este Mairon SA, o sucursală a Sidex Galați. "Au cumpărat fostul șantier de asamblat căi ferate al ICIM Arad, pe 14 hectare. Inițial, aveau un plan să angajeze 200 de persoane. Chiar aveam o mică problemă, pentru că nu exista forță de muncă. Spitalul de psihiatrie înghite foarte multă forță de muncă, surori, asistenți, personal auxiliar, chiar dacă doctorii nu sunt din Jebel, dar și alte societăți existente, ferma de pui, cea de prelucrare de mase plastice etc., mai sunt și câteva societăți agricole. Ne-a permis și amplasamentul ca să fie investitori. O parte mai lucrau la Deta, la Eybl, sau la fabricile în lohn de la intrare în Timișoara. Populația e destul de îmbătrânită, pentru că s-au stabilit în oraș copiii, mai vin doar la bunici acum", precizează Sabin Bociu.

DEPONEUL PROPRIU

Problema deșeurilor depuse pe terenuri în mod neecologic nu afectează doar județul în ansamblu, ci și comunele în parte. De la mijlocul lui iulie toate gropile mici din comune trebuie închise, așa că în zona Jebel-Ciacova s-au făcut proiecte comune. "Eco-Ciacova" cuprinde Jebelul, Liebling, Pădureni și Ciacova, localități care vor să își construiască propria groapă de gunoi ecologică. "Șef de proiect e primarul de la Ciacova. Acum sunt în faza licitațiilor. Noi am primit vreo 800.000

de euro pentru proiectul acesta comun. Vrem să achiziționăm două mașini compactoare de 18 mc fiecare, pentru colectarea gunoaielor. Acum avem serviciu de salubritate la Jebel. Cumpărăm două compactoare și câteva sute de europubele în toată regiunea din proiect. Se vor face niște platforme betonate, unde se va deversa gunoiul și se va sorta. La 16 iulie am ordin să închid groapa. Nu o să reușim să terminăm Eco-Ciacova până atunci, dar o să ducem gunoiul de la Jebel la Ciacova, pentru

La givan, în fața primăriei

că sunt numai 9 km, până la Ghizela ne bate Dumnezeu la ce preț va fi. Groapa de acum se întinde pe vreo 3,2 hectare. Este o întreagă tehnologie pentru închiderea acestei gropi, cu strat argilos, de folii, se facșanțuri de colectare pentru apă. La Ciacova va fi ca la Ghizela, dar la nivel mai mic, cu stație de epurare. Marea parte a banilor sunt asigurați, dar în urma recalculării prețurilor, mai trebuie să se aloce 300.000 de euro, care trebuie să îi scoatem de undeva", a mai spus primarul din Jebel. Prima firmă cu care s-a lucrat pentru acest "minideponeu" nu și-a îndeplinit sarcinile, așa că există destule rezerve ca va fi dus la capăt.

SPITALUL, CA O UZINĂ

Să spui numele localității, Jebel, înseamnă, pentru mulți, asocierea cu spitalul de psihiatrie aflat pe raza localității. Primarul spune că nu au existat probleme deosebite din cauza acestei instituții medicale, asta deși sunt internate peste 380 de persoane, dintre care 100 cu antecedente grave. "Nu am avut probleme cu ei, sunt în mediul lor. O singură dată s-a întâmplat să vină unul chiar la primărie și să fie puțin mai agresiv. Acum 5 ani s-a întâmplat, pe la ora 4 după-amiaza, am auzit că țipau angajatele de prin primărie. M-am speriat, ce Dumnezeu s-o fi întâmplat. Ele erau într-un birou, el avea un ziar făcut sul și susținea că are un cuțit în ziar, le spunea că <<vă tai>>, <<vă omor>>. Am chemat poliția imediat și s-a rezolvat situația. Spitalul era, pe vremea lui Tito, unitate militară. Când s-a retras armata, s-a transformat în spital, prin '60 și ceva. Spitalul e ca o uzină, aici mănâncă zilnic 382 de persoane, iar angajați sunt 100 și ceva. Cred că se întinde pe vreo 12 hectare".

AMINTIRILE PRIMARULUI

Sabin Bociu se fâlește cu originile sale bănățene. Tatăl său a fost unul dintre cei trimiși de comuniști la mină, la Petroșani. "La Jebel au fost și nemți bogați. Acum avem vreo patru familii de nemți și vreo trei de unguri, în rest numai români. Majoritatea erau țărani mijlocași, chiaburi, care aveau 5-10 hectare de teren. Cei care au ajuns la președinția CAP-urilor erau foștii argați. Îmi povestea bunicul că, atunci când au venit comuniștii, era joc la cămin, prin '47. Au înconjurat căminul și le-au dat dreptul să își pună ceva într-o copșie și erau pregătiți să îi ducă în Bărăgan. În Jebel era un mare politruc comunist la vremea

Corespondența de dimineață

respectivă, ăla ar fi intervenit atunci pe la București și ai noștri au scăpat, nu i-au deportat. Au rezistat vreo 11 familii. Îmi mai povestea moșu-miu că îi urca în camioane, printre butoaie și îi căra prin toate gropile, să îi lovească butoaiele. Până la urmă l-au dus pe tata la Petroșani la mină, trei ani. Noi eram familie mare. La masă era un adevărat ritual, fiecare avea loc pe scaunul lui. În capul mesei stătea străbunicul, femeile nu săteau la masă, ci în picioare, la șpoier. Și repartiția mâncării era clară, femeile mâncau piciorul, grumazul, capul, totul era foarte clar. Eu, strănepotul, mâncam țâmpii, cu tot felul de sosuri, de părdaise, de vișine, de mărar. Mâncam mult compot de prune, de gutânie. Atunci era o fală să ieși la rugă cu platformă și fetele în spate, cu cai. Frumos era, s-a dus tot, nici nu mai sunt cai. Așa mult prețuiau animalele pe atunci, că dimineața întâi le hrăneau pe ele și după aceea mâncau ei", rememorează Sabin Bociu.

Cea mai puternică amintire o are de după Revoluția din 1989, când și-a văzut bunicul fericit că și-a reprimat pământurile confiscate. "Bunicul a murit în 1994. Deja începuse la Jebel, prin '91-'92, să se dea pământurile. M-am dus cu el afară la câmp, și nu uit asta cât trăiesc, că s-o pus jos, în genunchi, și o țucat pământul și o zis: <<Acu' pot să mor, că am văzut că ne-am luat pământurile înapoi și l-am văzut pușcat pe Ceaușescu!>>. Avea 87 de ani când a murit. Noi aveam vreo 19 hectare. În Jebel nu au fost oameni săraci, am văzut când le-am dat pământurile. Fiecare familie de băștinași avea cel puțin 5 hectare", ne mai spune Bociu.

ADEVĂRUL DOARE

Primarul își ghidează, an de an, activitatea

Noua generație din Jebel la "șpațir"

administrativă după citate pe care le găsește prin cărțile pe care le mai citește. "În fiecare an, când îmi încep agenda, scriu câteva citate. Acum am asta: <<Salută-i pe oameni când urci, pentru că i-ai putea întâlni când cobori>>. Am mai citit o poveste despre un fiu de împărat care voia să cunoască adevărul. După ce a colindat mări și țări, a ajuns prin pustiu și peșteri, a găsit că în vârful de munte trăia Adevărul. Surpriza a fost că Adevărul era o babă urâtă, o monstruoasă de femeie. A stat o vreme acolo, în peșteră și, când a plecat, a spus: <<Spune-mi, Adevărul, un adevăr care să îl transmit omenirii>>. Și baba i-a zis: <<Spune-le oamenilor că sunt tânără și frumoasă>>. Adevărul doare întotdeauna și oameni nu vor să știe adevărul. Eu am analizat chestia asta și, de multe ori, nu vreau să știu adevărul, pentru că doare și e urât. Întâmplarea face ca, pe la începutul anului, să citesc un articol despre Ilie Gilbert, care are o carte numită "Lider Master Class - Curajul de a gândi". Ideea din carte pleacă de la cuvintele lui Napoleon Bonaparte: <<Un popor nu se conduce decât arătându-i-se un viitor strălucit. Un conducător adevărat este un vânzător de speranță>>. Asta îi mână pe oameni, cum să îi mobilizez eu dacă nu le dau speranță?!", încheie primarul Sabin Bociu...

LIEBLING

Primarul are jumătate de normă ca polițist și pompier

La o distanță aproape egală față de trei dintre orașele Timișului (25 km) - Ciacova, Deta și Gătaia - se află comuna Liebling, fost sat german 100% din care a rămas acum doar amintirea coloniștilor de odinioară. Ioan Munteanu este la primul mandat de edil, după ce a fost anterior "secundul" primarului. Trebuie să facă față crizei, lipsei investitorilor, bugetului insuficient, avalanșei de cazuri sociale, lipsei unei gropi de gunoi, cererilor Uniunii Europene, legilor cu care nu se împacă tot timpul, cetățenilor care îi cer ajutorul ș.a. În plus, este nevoit să pună mâna la stins incendii și la găsit găinarii de prin sat. Comuna nu are destui "anchetatori", problemă căreia edilul nu mai știe cum să îi găsească o soluție.

- Cum de ați ajuns să fiți și primar și pompier și uneori și polițist?

- **Ioan Munteanu:** Nu sunt destui polițiști în comună. Eu mai umblu noaptea cu șeful de post la incendii, la spargerii, furturi, la mine vin oamenii să ceară ajutorul. Se poate spune că sunt și polițist și pompier cu jumătate de normă. Sunt peste tot pentru că sunt un om care mă implic și vreau să fac ceva. Acum sunt doi polițiști, unul e șeful de post, iar al doilea e bolnav, nu are drept de port-armă și oricum e tot prin spitale. Am vorbit cu superiorii lor, mi-au spus că nu au cadru. Îi înțeleg și pe ei că nu mai vrea nimeni să se confrunte cu tâlharii și bandiții. Avem furturi și spargerii destul de des. Fură tot ce prind, aparatură, animale, păsări, de toate.

- Sunteți la primul mandat ca primar, imediat se face un an. Ce s-a realizat până acum?

- **Ioan Munteanu:** De când sunt primar am pietruit în totalitate satul Conacul Iosif, s-au făcut investiții la școală. S-a realizat o fosă septică la școală, pentru că dejecțiile se scurgeau într-o fântână veche, dezafectată, dar vecinii s-au plâns că se polua pânza freatică. Investiții s-au făcut și la școala din Cerna, pe viitor vreau să fac un parc. La Liebling sunt proiecte mari: canalizarea, un platou pentru festivități la căminul cultural, am început lucrările la biserica ortodoxă. Acum avem numai o biserică mică, a coloniștilor, e catolică, ortodocșii nu aveau biserică până acum. În Conacul Iosif, un cătun, de fapt, este

Am făcut un calcul să dau afară o parte din personal, dar nici dacă îi dau afară pe toți nu îmi acopăr deficitul. Bugetul este de 43 de miliarde de lei vechi, dar am trecut în plus sume la cheltuieli, pentru că nu vom încasa prea repede cei 4,4 miliarde deficit. Un miliard am

Un centru de comună animat

primit de la Consiliul Județean pentru stația de tratare a apei și două miliarde pentru asfaltarea drumului Liebling-Cerna, două miliarde au venit pentru canalizare. Raportat la anul trecut, avem încasări cu cel puțin 15% mai mici la taxe și impozite. Din cauză că și-au pierdut locurile de muncă, oamenii nu au mai avut bani să plătească. Oamenii lucrează în construcții, industria textilă, încălziminte, dimineața sunt câte șase-șapte autobuze care pleacă spre fabrici, pentru că fac naveta. Anul trecut aveam vreo 400 și ceva de șomeri pe comună, acum avem peste 700. Nu știu cât e de reală cifra. Ne bazăm pe rectificările bugetare care vor veni, altfel în toamnă nu vom mai putea plăti salariile. Nu vreau să critic actualul guvern, dar parcă ceilalți au ținut cumva frâiele în mână, dădeau subvenții. Și eu lucrez 150 de hectare de teren și mă confrunt cu o serie de probleme. Am primit bonuri de motorină, dar pentru îngrășăminte, cum s-au dat înainte, nu avem. Nu avem crotalii pentru animale, nu putem comercializa oile, sunt vreo 6-7.000 de capete aici în zonă. Nu avem nici piață de desfacere.

- S-au înmulțit și cazurile sociale...

- **Ioan Munteanu:** Da, anul trecut erau 26 de dosare, acum avem 46 de cazuri sociale, aproape dublu față de anul trecut. Nu știu ce s-a întâmplat, poate din cauza neajunsurilor se îmbolnăvesc oamenii. Așa ne apare deficitul bugetar, pentru că am prevăzut o sumă, dar avem cazuri în plus acum. Dacă nu avem investitori... ne-ar mai veni un ban la bugetul

local. Cred că după Revoluție, primarii nu s-au orientat bine să mai țină niște spații pentru investitori. Am putea să îi stimulăm cu terenuri, 2-3 hectare, să se construiască. Unii ar vrea să se dea mură-n-gură și românii să devină slugile lor, pe un salariu 5-7 milioane de lei și uneori îi țin și la negru. Am auzit de la tineri de o grămadă de cazuri din acestea. Statul român ar trebui să fie mai vigilent cu acești investitori străini cu privire la angajările pe care le fac. Normal că va crește numărul infracțiunilor dacă le merge greu, trebuie să mănânce și ei ceva, așa că fură. Sunt 28 de angajați la primărie, nu îi pot da afară, pentru că fiecare are treaba lui. Șoferi am doi, duc copii de la Stămora Română, la Cerna, la Conacul Iosif, la școală. Aș avea nevoie de un microbuz pentru copii, pentru că acum ducem o parte din elevi cu un ARO vechi, tot acuși-acuși băgăm o grămadă de bani pentru el. Am cerut deja la Inspectoratul Școlar, tot așteptăm.

- Primarul comunei Jebel, Sabin Bociu, își pune mari speranțe în proiectul Eco-Ciacova pentru gestionarea deșeurilor. Dumneavoastră sunteți pesimist și ați început să gândiți să vă descurcați singuri. De ce?

- **Ioan Munteanu:** De la 1 ianuarie avem echipă de salubritate, se ia gunoiul din toate satele, la fel ca la Timișoara. Avem mașină de compactare, închiriată de la Jebel, care face gunoiul balot și le depozitează la baltă. Noi așteptăm să vedem unde vom duce gunoiul. O să punem și coșuri de gunoi la fiecare colț de stradă. Eco-Ciacova este un proiect cu bani mâncați și rezultat zero. Nu s-a făcut nimic. Mie mi-ar plăcea să se facă, dar având în vedere că a mai fost o firmă și s-a dus cu bani... Proiectul a pornit acum doi-trei ani, trebuia să facem un deponeu împreună cu Jebelul, Pădureni și Ciacova. Acum doi ani am aflat că societatea care a întocmit proiectul, din Iași, nu mai dă nici un semn de viață. Eu ca primar, știind că a eșuat o dată acest proiect, am nedumeriri și nu știu cum se va rezolva situația în continuare. Ar trebui văzut dacă firma asta din Iași nu a păcălit și pe alții. Mai bine îmi văd singur de treabă, pentru că eu sunt un luptător. S-a pierdut timpul și s-au pierdut și niște bani publici, vreo 30.000 de euro în total, de la toate localitățile din proiect. Mai bine îi băgam în altceva.

- Cum stați cu retrocedările?

- **Ioan Munteanu:** Mai am de retrocedat 118 hectare, pe Legea 247. Avem teren care este declarat teren agricol, în satul Cerna, 124

de hectare sunt acolo în total. Avem un caz cu un cetățean german, care a cerut o casă. El a fost despăgubit de statul german și nu i se mai poate da nimic. A făcut o revendicare și a câștigat o casă prin instanță. Acum vrea să îi scot pe oameni afară, pentru că e în patrimoniul primăriei. Omul a fost despăgubit. Ce lege e asta? Dacă ar face toți nemții ca el, ne-ar lua toate casele, unde am ajunge? I-am spus că și dacă are dispoziție din instanță, eu nu îi dau casa cât sunt eu primar. Unde o să mut oamenii? Îi aduc în fața primăriei? Poate să mă dea în judecată. Trebuie să ne gândim și la cazurile sociale. Dacă a fost despăgubit, să dea banii înapoi, cât a primit, calculat la inflația de astăzi. Nu am avut decât un caz din acesta.

- Ce urmează pentru comună și locuitorii ei?

- **Ioan Munteanu:** Am trimis proiect la București pentru asfaltarea tuturor drumurilor din comuna Liebling, pentru renovarea tuturor căminelor din satele Cerna, Iosif și Liebling, extinderea canalizării și pentru reabilitarea

A început marea canalizare

grădiniței cu program prelungit. Grădinița e în lucru acum, va fi la standarde europene, cum nu este nici la Timișoara. Vreau să facem drumul de legătură între Liebling și Cerna. Asta mă arde cel mai tare pe mine, pentru că merg autobuzele și nu pot să ducă oamenii, se ocolesc vreo 20 de km, prin Stămora și Berini ca să ajungă la Cerna. Sunt 7 km, am primit un miliard de lei vechi de la CJT pentru acest drum. Acum e drum de pământ, vrem să fie accesibil. Vom mai alocă bani pentru a pietruii toate drumurile din Cerna. În plus, lucrăm acum la OG 7, pentru introducerea rețelei de apă și canalizare în comună, jumătate este deja făcută. Se lucrează intens pentru că în toamnă trebuie să fie gata canalizarea.

A consemnat Alina SABOU
Foto: Cornel TODOR

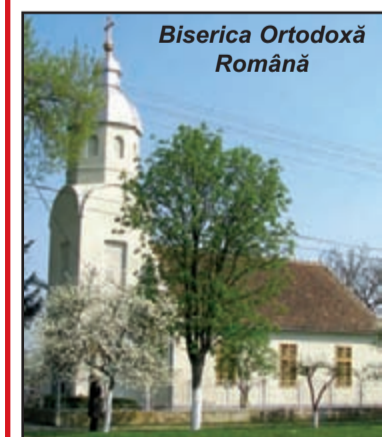

Parcul Copiilor

biserică reformată. Anul trecut am turnat placa și anul ăsta vreau să văd zidurile la cea ortodoxă. Se ridică din bugetul local, au mai contribuit și credincioșii și guvernul. Ne-au ajutat și alte confesiuni religioase, pentru că și eu le-am dat lor bani din buget ca să și le renoveze. Am făcut cameră de gardă la dispensar, e la standard european. Avem medici interniști, pediatri, stomatologi, vin din Timișoara. Satul Cerna a fost sat uitat de lume. Acum ajunge și la ei un autobuz. Sunt vreo 327 de locuitori, sunt persoane în vârstă, nu știu dacă sunt 20 de familii de tineri, care trăiesc din oierit și agricultură.

- Cum se împacă bugetul comunei cu criza economică?

- **Ioan Munteanu:** Stăm foarte prost cu bugetul. Nu am nici bani să dau tichetele în totalitate la profesori și să le decontez abonamentele. Nu am bani. A venit un buget cu 20% mai mic decât anul trecut. Nu vin taxe și impozite pentru că nu am investitori în comună. Localnicii au luat ei fostele IAS-uri și și-au făcut afaceri. Alții nu s-au interesat să investească aici. Ramura de bază este activitatea agricolă, de aici vine cea mai mare parte din bani. Avem doi investitori străini, un francez care cultivă pământul și o societate germană, care se ocupă de cultivarea legumelor. Anul trecut au pus cartofi și cucuruz mic, de pus în borcan, pentru export. Avem deficit de 4,4 miliarde lei vechi de anul trecut.

Biserica Ortodoxă Română

Șvabii au plecat, concubinajul a rămas...

Comuna Liebling a fost înființată în anul 1786 prin colonizarea etnicilor germani. Ca religie, cei mai mulți au fost protestanți. Între anii 1941 și 1977, germanii au plecat în masă din țară, locul lor fiind luat de români. Dacă la recensământul din 1941 erau peste 4.000 de nemți, la finele anilor '70 rămăseseră sub 1.000. Un nou val de emigranți a fost după 1990, în 1992 fiind înregistrați doar 57 de cetățeni germani. Au plecat în lumea largă și se întălesc deseori acolo unde sunt cele mai mari comunități. Conform paginii web create de foștii "liebingeri", cei mai mulți sunt plecați în Germania (2.700), SUA (1.245), Canada (870). Interesant este că localnicii au ajuns și în Brazilia (90 de persoane), Australia (4) și chiar Africa de Sud (5) și Argentina (2). Numărul total de cetățeni din Liebling din lumea întreagă ar fi de peste 5.700, conform aceluiași site.

Preotul Oancea Irimia slujește comunitatea din Liebling din 1 iulie 1984 și a văzut o parte din nemți plecând, imediat după Revoluție. "După 1990 au plecat 250 de familii. Primul care a dat semnalul a fost preotul, Erwin Glockner, care s-a dus în Germania. Au plecat și restul imediat după el", ne spune preotul. Românii care le-au ocupat casele ulterior au mai moștenit ceva de la nemți: dorința de a sta în concubinaj. "Este pe model german, preferă să stea împreună să vadă cum se înțeleg. Au mai venit la mine să îi cunun, dar le-am spus că fără act de la primărie nu se poate. Pe puțini am reușit să îi conving să se căsătorească și cu acte. Am 70 de cazuri de familii care trăiesc în concubinaj din totalul de 600. Cununiile sunt în recul. Anul trecut am avut 35 de botezuri, 23 de înmormântări și numai 15 cununii", afirmă părintele Oancea.

Părintele Irimia Oancea

Români pentru români

PAȘTILE ÎN TIMOC

La Biserica din Mălăinița românii se strâng în jurul părintelui Boian. În Serbia, Paștile românilor poate fi considerat o redescoperire. Se regăsesc ei, redescoperă Biserica. Între obiceiurile precreștine și cele bisericesti, românii aleg cumva calea de mijloc. Institutul Cultural Român a inițiat proiectul "Mediateca Românilor din Timoc", parte a unui program mai amplu, menit să-i aducă pe românii din Timoc mai aproape de România, mai aproape de cunoașterea celor din țară. Paștile în Timoc este doar una dintre lecțiile care pot fi învățate despre cei de-un sânge, din Timoc, unde vorba-i dulce și oamenii primitivi; o parte a satelor românești pare să aibă strămoși din Banat, cealaltă parte, din Oltenia, într-o zonă cu dealuri, cu văi, cu verde bogat ori păduri arse, încremenite: aproape an de an se dă foc vegetației pădurilor, să renască și mai frumoasă, mai bogată. Nici mai buni, nici mai răi decât restul românității, timocenii formează totuși o populație aparte. Dornici de vorbă, de stat la povești și întotdeauna cu ibricul de "café" - de cafea - pregătit pentru oaspeți. Aproape în fiecare casă, dacă nu chiar în fiecare, cultul morților este nu doar o parte din voința sufletului, ci și o datorie transmisă din generație în generație. Grija pentru cei ce s-au dus nu se stinge niciodată. Vremea vâlurește, dar "familia" nu se pierde niciodată. Celor plecați din astă lume de păcat li s-ar putea spune "cei legănați". Sicriului i se spune "Leagăn" ori "Sănduc"... Fie praznice, sărbători de peste an ori cele două mari sărbători, Paștile sau Crăciunul, nimic nu se face pentru cei vii până nu s-a făcut mai întâi pentru cei morți, plecați spre Judecată. Se crede la românii din Timoc că în preajma Paștilor, din Joia Mare și până la sfârșitul Săptămânii Luminată, sufletele celor care mor în această perioadă ajung direct în Rai. Tot românii timoceni au credința "întoarcerii sufletelor". Începând cu Joia Mare, sufletele celor morți caută să se întorcă acasă. Acest lucru se petrece până la Rusalii. Vin "cu bunăvoință", nu fac rele. Dar cum drumul spre casă nu-i prea ușor, cei vii îi ajută pe cei dragi lor, plecați din astă lume, să găsească drumul. Cam după trei ceasuri trecute peste miezul nopții dinspre ziua de miercuri spre Joia Mare, femeile vin la cimitire, la "morminți", să facă "focuri", "focurile". Lângă morminte ele pun vrecuri de "boj", vreascuri ce până atunci, de când au fost culese de pe câmp și până la punerea lor ritualică lângă morminte, nu au stat pe pământ. Se face focul, se dă de pomană de post. Cu un tămâielnic, femeile tămâiază și dau de pomană focul, lumina și mirosul de tămâie să fie pentru sufletul celui ce-și duce somnul de veci la acel mormânt. Se dă lumina și focul de pomană să-i țină de cald celui decedat dar și pentru a-l ajuta să-și găsească drumul spre casă. Femeile fac "focurile" la toate mormintele celor din familie ori la locurile de veci ale celor de care ele trebuie să aibă grijă. Aproape de fiecare dată le dau lacrimile. Le e dor de cei plecați, chiar dacă au murit de mulți ani. Conștiința familiei este mereu vie. Acest lucru îi ajută să-și păstreze identitatea, să nu-și piardă soiul românesc. Înainte, femeile veneau pe jos. Mergeau kilometri întregi "pe picioare", după cum spun ele. În acele vremuri luau focul din vatră și veneau la

morminți pentru a da de pomană. Nu toți vin chiar în noaptea de Joia Mare. Unii vin miercuri seară ori joi dimineață. De Paști, au venit iar. Cu ouă, prăjituri... cu ce-a crezut fiecare că i-ar plăcea celui plecat spre odihna veșnică. Odată cinstiți cei plecați de pe această lume, românii timoceni revin la pregătirea Paștilor pentru cei vii. Vinerea Mare este denumită "Vinerea ouălor" și este ziua în care în gospodării se înroșesc ouăle pentru Paști. Cu vopsea de la magazine ori culori naturale, oamenii vopsesc ouăle după plăcerea fiecăruia. Mai folosesc și acum foi de ceapă pentru a obține o culoare roșie mai deosebită iar frunzele de pătrunjel sau țelină înfrumusețează ouăle vopsite pentru Paști. Sâmbăta este ziua în care se taie porcii. Mai rar acum miei. Cum s-ar putea spune, purcelul salvează mielul. Sunt mulți care aleg să taie un purcel pentru a-l pune la proțap ori un purcel și un porc mai mare. Să fie și proțapul folositor la ceva dar să se poată face și alte preparate. De la sarmale la friptură ori cărnați, nimic nu este sărit din farfurie. Duminică, purcelul la proțap a fost vedeta zilei. După ce sâmbăta s-au chinuit ore bune să-l pârpălească, acum oamenii se înfruptă din el și din celelalte bucate pregătite. Plăcinte, torturi, "sarme" (sarmale), prăjituri. Multă voie bună și ouă înroșite. Un vin bun ori o răchie asigură și bună dispoziție - alături de muzică - dar și o digestie ușoară. Pregătirea pentru mersul la Slujba de Înviere este lăsată aici parcă un pic mai la urmă. Situația este una mai specială.

După cum spunea părintele Boian, de altfel singurul preot român care oficiază slujbe în limba română aici, la românii timoceni a fi parte din ființa Bisericii este o lecție care trebuie învățată. "Creștem copiii, aceștia de vin la biserică, abia când ei vor fi mari, când vor veni generațiile viitoare se va merge la biserică după cum trebuie. Acum noi îi învățăm pe oameni, ei nu au de unde să știe ce trebuie", spune părintele Boian. La bisericile sârbești românii nu merg. Mai ales cei mai în vârstă care nu știu sârbește ori înțeleg prea puțin. Nici cei tineri nu prea merg. Nu au poate problemele pe care le au cei mai bătrâni. Dar pe ei cine să-i fi învățat să meargă să se închine în Casa Domnului? Nici chiar la slujbele părintelui Boian nu vine foarte multă lume. Dar vine cât să deranjeze autoritățile sârbe și biserica sârbă. Nici acum micul lăcaș de cult la Mălăinița nu are parte de liniște, de pace. Și totuși, românii merg mai departe. La slujba de Înviere oficiată în jurul orei 5 ale dimineții s-a strâns destulă lume. Români dornici să asculte slujba în limba strămoșilor lor, în graiul pe care-l vorbesc și-l înțeleg. Cu mic, cu mare, ei au mărturisit Învierea Mântuitorului Iisus. "Hristos a Înviat" sună altfel în românește... Ruga lor s-a ridicat către Domnul și speranțele lor trebuie să fi fost purtate de îngeri înaintea Lui. Este Paști aici în Timoc și poate că vor veni vremuri mai bune pentru acești români și pentru părintele lor misionar, Boian. Nu e doar preot. El poate fi considerat un misionar. Reînvie ortodoxismul românesc într-un loc în care de mai bine de două sute de ani a fost pus sub lacăt. Ușor, ușor, totuși lucrurile se mișcă.

PESTE 500 DE ROMÂNI ȘI DOI EPISCOPI LA PAȘTILE ROMÂNESC DE LA MĂLAINIȚA

A treia zi de Paști a fost zi de sărbătoare la singura biserică românească din Timoc, unde în prezența a peste 500 de participanți, după Sfânta Liturghie, ținută în premieră, de doi episcopi ai Bisericii Ortodoxe Române, a urmat un Festival al cântecului și dansului popular românesc din Timoc, festival finanțat de Institutul Cultural Român, Direcția Români din afara Țării. Alături de șapte preoți, episcopul Daniil al Episcopiei Daciei Felix din Serbia și episcopul Lucian al Episcopiei de Caransebeș au ținut slujba Sfintei Liturghii înconjuțați de români veniți din tot Timocul iar unii dintre ei veniți chiar din Elveția. Prezența a doi episcopi ai Bisericii Ortodoxe Române la Mălăinița este semnul binecuvântat că Patriarhia Română se ține de cuvânt reluând sub aripa sa ocrotitoare pe credincioșii români/vlahi din

Timoc. Acest lucru o și deosebește de unele instituții ale statului român care sunt ezitante și care deocamdată nu au ajutat cu nimic pe cei 300 000 de români/vlahi din Timoc. Ansamblurile artistice din Bucia, Tanda, Lumnița, Cobișnița, interpretii din zona Negotinului dar și din România, au încântat asistența cu cântece și dansuri vechi românești, de pe ambele maluri ale Dunării. A fost prezent ambasadorul României în Serbia, Excelența Sa Ion Macovei, autorități locale din România, numeroși ziaristi din România dar și din Serbia, televiziunea din Negotin prezentând evenimentul iar postul de televiziune Trinitas urmând să transmită în Romania Paștile de la Mălăinița. A fost de apreciat atitudinea politicoasă și atentă a poliției sârbe din zonă, care a asigurat circulația și respectarea ordinii publice. La organizarea evenimentului au contribuit Federația Românilor din Serbia, Consiliul Național al Minorității Române din Serbia și Protopopiatul Dacia Ripensis.

TIMIȘ PENTRU TIMOC

În 14 aprilie 2009, Agenția de Știri Timoc Press www.timocpress.info a transmis: "Timișul este cel mai întins județ al României, fiind județul având cea mai lungă frontieră cu Serbia, țară unde trăiește cea mai compactă populație românească din Balcani. Cu genericul ROMÂNI PENTRU ROMÂNI, împreună cu Agenția de Știri TimocPress, începând din aprilie 2009, Agenda CJ Timiș prezintă veștile din vecini: lunar, românii din Serbia au un spațiu dedicat de cel puțin o pagină, cuprinzând cele mai importante știri ale lor. Aceasta deoarece până în prezent timocenii n-au presă tipărită în limba română, revista timișană fiind un ajutor real, concret, constant și oficial. Inițiative generoase similare în sprijinul românilor din răsăritul Serbiei pot fi și în celelalte județe ale României de la graniță, proiectul curent fiind rezultatul demersului

domnului Dușan Părvulovici, șeful Timoc Press, aprobat de către domnul Constantin Ostaficiuc, președintele Consiliului Județean Timiș".

DEMERS ÎN PARLAMENTUL EUROPEAN

Eurodeputatul Călin Chiriță a solicitat în 31 martie 2009, în cadrul Comisei de Afaceri Externe a Parlamentului European, unde s-a dezbătut situația din Balcanii de Vest, comisarului european pentru Extindere Olli Rehn, să intervină pe lângă autoritățile de la Belgrad pentru a respecta drepturile minorității române din Serbia de Nord-Est. Într-o declarație, demitarul român a arătat că a făcut o astfel de propunere fiind informat că Olli Rehn urmează să aibă o întâlnire cu Guvernul Serbiei în vederea stabilirii unor priorități ale statutului acesteia de candidată la Uniunea Europeană. "Am cerut domnului Olli Rehn să propună Belgradului să facă eforturi pentru respectarea standardelor impuse de Uniunea Europeană, inclusiv cele cu privire la identitatea minorității române din Văile Dunării, Moravei și Timocului, unde trăiesc oficial peste 250.000 români", a afirmat Chiriță. În același context, europarlamentarul Călin Chiriță a precizat că este un susținător fervent al integrității Serbiei și al aderării sale la Uniunea Europeană, însă statul sârb trebuie să garanteze drepturile minorității române din zonă. "Autoritățile din județele Craina, Morava, Pojarevac și Timoc trebuie să aplice necondiționat Convenția-cadru europeană pentru protecția minorităților naționale și Carta europeană a limbilor regionale și minoritare. Comunitatea etnică tradițională română din istoricul Timoc are dreptul la reprezentare politică proporțională, la biserică și școli în limba maternă", a spus Chiriță. În opinia acestuia, comisarul european Olli Rehn în dialogul ce îl va purta la Belgrad va recomanda reprezentanților guvernului sârb să se alinieze normelor europene și să nu mai considere că etnonimul istoric de vlah este deosebit de cel de român, creând astfel diverse animozități etnice.

RADIO TELEVIZIUNEA „VICTORIA” DIN SERBIA

Minoritatea română din Banatul sârbesc a pornit la mijlocul lunii aprilie 2009 programul în limba română pe postul de televiziune "Victoria", înființat de organizația românească "Victoria". Transmisia Televiziunii Victoria se poate urmări în comunele Vârșeț, Alibunar și Plandiște pe canalul 65 UHF; programul informativ cultural în limba română se transmite în fiecare zi între orele 14 și 15, 16 și 17, 19 și 20. În regiunea Banatului sârbesc, în zona pe care postul de televiziune "Victoria" și postul de radio românesc "Victoria" le acoperă, trăiesc peste 20 000 de aparținători ai minorității române. Dotările tehnice și pregătirea programelor sunt cele care țin de sursele financiare, în aceste ordine de idei Asociația Românească Victoria străduindu-se să contribuie în domeniul informării în limba română - pentru promovarea și păstrarea valorilor culturale românești din Serbia.

Pagină realizată de
Eugen GHERGA

DUMBRAVA

Comuna românilor, gospodărită ca la carte de un maghiar

Ca să ajungem la Dumbrava, am trecut de un câmp cu rapiță înflorită, pe drumul ce pleacă din Traian Vuia. Dumbrava poate fi, lejer, minunată, ca în povestea cu Patrocle, pentru că, de cum intri, vezi că localitatea este gospodărită ca la carte. Ioan Ihasz este primarul maghiar, de 36 de ani, care administrează comuna pentru al doilea mandat. Dumbrava are populație jumă-juma români-maghiari, dar, per ansamblu, maghiari sunt doar 17% din populația comunei ce mai cuprinde satele Bucovăț și Răchita. Cu tânărul primar poți sta lejer la discuții despre orice, ore întregi.

ITALIENII S-AU DUS ÎN DUMBRAVĂ

Pe lângă familiile de români, maghiari sau cele mixte, la Dumbrava mai trăiesc și italieni. Unul dintre ei are chiar drept de vot, are terenuri multe, în timp ce ceilalți mai vin, mai pleacă. "Au proprietăți aici. Sunt mai mult italieni pensionari, au case în Dumbrava și

încă încearcă să facă legea lor. Nu știu de ce nu există interes să se pună la punct această legislație. Orice amendă, și orice primar poate confirma, pe care o dăm ciobanilor, cu un avocat bun se câștigă în instanță. Tot am cerut prin Asociația Comunelor din România și întărirea acestei legislații, așteptăm să vedem ce se va face", menționează edilul.

doi ani nici nu am mai crescut aceste impozite pentru că populația nu s-a îmbogățit", mai spune primarul din Dumbrava.

UE VS. LEGISLAȚIE

Lupta cea mare nu se dă numai cu fondurile europene, ci și cu cerințele marii comunități. Impuneri există, dar banii trebuie să îi găsească fiecare în parte. De exemplu, Ihasz este nemulțumit că trebuie să înființeze un serviciu pentru câinii comunitari, dar, pe de altă parte, nu primește sumele necesare pentru a plăti asistenții personali ai persoanelor cu handicap. Mai mult, după ce că asigură o parte din salarii, administrația nici nu poate impune condiții pentru rezolvarea și verificarea dosarelor. "Nu noi decidem cine are dreptul să primească asistent personal, dar contractele sunt la noi și trebuie să îi plătim. Avem 40 de asistenți pentru care s-au asigurat 50% din salariu. Ei achită 65%, dar sunt restanțele de anul trecut. Noi rămânem cu 50%, bani împărțiți pe tot anul, nu se pot da salariile la zi. Acum suntem restanțieri. Am achitat în aprilie, retroactiv, pe

Primarul Ioan Ihasz

structura caselor. Nu vrem să mai apară la Mediu această groapă, pentru că vrem să o transformăm într-o zonă de agrement, cu baltă de pește, pomi, alei pietonale. Vrem să punem măcar iarbă. Legislația ne obligă însă să facem o pantă de 1/10, care ar însemna un munte de pământ care să fie pus peste. Nu avem gunoi mult și e mult mai economic să se ducă la 6 km, iar actuala groapă să primească altă destinație.

INVESTIȚIILE PROGRAMATE

Două mari investiții se derulează în comuna Dumbrava. Prima ar fi extinderea primăriei cu 1.000 mp, din care birouri 750 mp și restul garaje și anexe. Clădirea actuală a primăriei datează din 1893 a fost renovată în timp, dar se degradează. Poșta este amplasată în fostul grajd al primăriei. Edilul dorește ca în noul sediu, pe lângă primărie, să existe poșta, un birou notarial, o bancă, pentru ca toate serviciile către populație să se poată plăti în același

Noua primărie aflată în construcție

Răchita, mai vin, mai pleacă. Primii au venit în zonă prin '96-'97, ca investitori, și au cumpărat primele case. Au făcut investiții în domeniul lemnului și pentru a cumpăra terenuri. Avem și un investitor care a cumpărat 700 ha de teren și a făcut fermă, o casă de lemn, a cumpărat fostul SMT. Statul italian subvenționează și agricultura practică în afara granițelor, dar și achiziția de terenuri din alte țări. Cu drept de vot este doar italianul de la fermă. Ar mai fi șase italieni care vin în permanență și locuiesc aici, familii mixte, iar alții trei-patru vin mai rar. Cam zece sunt în total. Unii au și alte case, terenuri în alte zone. Există o înțelegere bună cu ei, chiar dacă mai avem probleme când vine vorba de agricultură", ne spune primarul.

GREUTĂȚILE DESCENTRALIZĂRII

La fel ca toți primarii, și Ihasz se plânge de bugetul de criză. Teoretic, are mai mulți bani la dispoziție anul acesta, dar sunt deja bine chivernisiți și pregătiți pentru scopuri clare: salariile profesorilor, ale angajaților, asistență socială. Ihasz are și o teorie verificată: "Cât ești la guvernare, ești ajutat, când nu mai ești, trebuie să fii descurcăreț". Conform calculului sale, în ultimii ani s-au pierdut de la buget miliarde de lei vechi. Ihasz explică: "Bugetul este de două ori mai mic față de acum doi ani. Suntem la limită cu bugetul, în sensul că este cu jumătate de miliard de lei vechi în minus față de anul trecut și cu încă jumătate față de acum doi ani, deci, în total, un miliard pierdut în ultimii doi ani. Puterea de cumpărare a scăzut cu vreo 20%, prețurile au crescut față de acum doi ani cu vreo 20% și, dacă ne gândim că și salariile angajaților au crescut cu 15%, vedem că nu mai ajungem să facem investiții în comună. În 2007 ne-au luat și taxele notariale, care ar fi putut ajunge până la un miliard de lei, pentru că taxele au crescut. Acum a apărut o modificare cum că ne vor da înapoi 25% din taxele notariale, dar de când și cum se va respecta nu știm, pentru că noi nu avem control asupra acestor taxe. Tot ceea ce se tranzacționează la nivel de comună ar trebui să revină înapoi nouă. Dacă nu ne luptăm pentru descentralizare și noi primarii, să ducem o luptă directă și continuă pentru descentralizare ne vom trezi peste un an-doi că vom da toate taxele la stat. Dacă le ia statul și prin așa-zisa redistribuire ne dă înapoi, însă primim tot mai puțin cu trecerea anilor, asta nu înseamnă descentralizare și autonomie locală".

În calcule se iau chiar și cheltuielile neprevăzute, indirecte, pentru studiile de fezabilitate. La toate este un lanț al slăbiciunilor, pentru că pentru a depune cereri pentru primirea banilor pe proiecte, trebuie făcute studii, se plătesc taxe pentru a primi avize, toate se fac cu bani, deci alte cheltuieli. Se adaugă și cota parte pe care fiecare comună trebuie să o aibă pentru a primi, ulterior, alți bani europeni. "Pentru a absorbi banii europeni trebuie să avem și noi o mică participă. Dacă în fiecare an ni se ia câte o participă... Nu ne putem baza numai pe impozitele și taxele locale. În ultimii

Biblioteca comunală

anul trecut. Am găsit persoane care lucrau și ei primeau ajutor de handicap, pensie și mai au și asistent personal. I-am prins, am făcut sesizări și degeaba. Până comisiile formate din doctori aprobă aceste dosare și dreptul de a angaja un asistent personal, dar până contractele nu vor fi la noi, nu va fi niciodată ordine. Dacă ar plăti din bugetul lor nu cred că ar face față. Sistemul nu e clar, sunt aruncate toate sarcinile în cărucia primăriilor", spune, supărat, primarul.

AGREMENT LA FOSTA GROAPĂ DE GUNOI

La mijlocul lui iulie, gropile de gunoi din comune trebuie închise. Soluția găsită la nivelul acestei localități este de a transforma groapa în loc de agrement, însă Garda de Mediu este sceptică la ideea. "Din februarie 2007 avem serviciu de salubritate, care s-a concesiionat. Gunoiul menajer este colectat și dus la groapa de gunoi de la Făget care va fi singura deschisă până în 2012. Am obținut 42.000 de lei de la CJ Timiș. Vrem să scoatem din inventar groapa, după care să nivelăm cu pământ. Este vorba de un hectar de teren, de unde s-a scos cândva cărămida nearsă pentru con-

loc. Un alt proiect este construcția grădiniței cu program prelungit la Dumbrava. Doar jumătate din clădire se construiește momentan, iar când e gata, se demolează cea veche și se face a doua parte. Fondurile sunt de la guvern și buget local, iar la grădiniță - prin programul Ministerului Educației. În Dumbrava există rețea de apă din 2006. La Bucovăț s-a demarat, acum doi ani, un microsistem de alimentare cu apă ce trebuie finalizat până în toamnă. "Am depus, pe un proiect integrat în valoare de 2,5 milioane de euro, solicitarea de a executa rețeaua de apă în Răchita, pentru a construi sistemul de canalizare și o stație de epurare pe Dumbrava și la Răchita. În plus, vrem reabilitarea căminului cultural din Dumbrava. Celelalte cămine au fost reabilite, parțial sau complet", a declarat Ihasz.

IMPLICAȚII ÎN TURISMUL TRANSFRONTALIER

Zona Dumbravei este, poate, cea mai frumoasă din Timiș, un județ din care lipsesc

(continuare în pagina 10)

DUMBRAVA

(urmăre din pagina 9)

formele spectaculoase ale naturii. Totuși, potențial turistic există aici și se încearcă promovarea lui, prin parteneriatele din țările vecine, Ungaria și Serbia. Împreună cu microregiunea Kanjiza, din Serbia, se desfășoară un proiect transfrontalier pentru dezvoltare turistică în două regiuni slab dezvoltate. "Pe acest proiect s-a înființat un telecentru, cu un birou de informare pentru turiști, săli de conferințe. Valoarea a fost de 86.000 de euro pentru partea noastră. Pe lângă reabilitarea clădirii s-a făcut un parteneriat cu toți primarii din zonă. În Banat, această zonă are cele mai multe obiective pe metru pătrat. S-au făcut pliante, broșuri, mai trebuie să apară un ghid pentru cei care doresc să deschidă afaceri în turism și alte domenii, s-a făcut o strategie turistică a zonei, hărți cu posibile trasee turistice. Ne gândim cum să continuăm funcționarea acestui birou, suntem în discuții cu partenerul din Serbia, pentru finanțarea biroului și dezvoltarea circuitelor turistice, cu circuite tematice. Avem bisericile din lemn în zonă, mănăstiri, însă nu avem spații de cazare, sunt foarte puține pensuni și nu prea se ridică la standardele care se cer. În plus, nu sunt informații concrete pentru turiști, să știe că au un ghid, transport asigurat. De exemplu, dacă cineva vrea să viziteze bisericile de lemn, tre-

buie să sunăm la primar, care să sune la părinte să vină cu cheia... Un turist nu știe care este orarul, nu știe când poate fi vizitată biserica de lemn de la Zolt sau cea de la Românești, trebuie să aibă informațiile complete și persoană de contact. Avem obiective turistice frumoase, dar nu sunt legate la pachet. Suntem puțini în zonă care facem ceva pentru promovarea turismului", ne precizează primarul.

BUNEA MICĂ, SATUL DISPĂRUT

Într-un fel, turismul se practică deja, cu ajutorul localnicilor, care trec des granița către Ungaria și Serbia. Asta pentru că au fost implicați de la început în promovare. Anual, la manifestările culturale iau parte peste 50 de străini, care sunt primiți în casele cetățenilor. De fiecare dată, organizatorii plimbă oaspeții în zonele ce merită a fi văzute. "În 16-17 mai o să fim la Nagydorog, sunt zilele comunei, vom fi o delegație de 25 de persoane. Pe lângă delegația oficială, familiile se sună între ele și merg fără să fie ceva organizat. De obicei ne anunțăm, chiar dacă merg pe cont propriu. Am făcut într-o zi circuitul bisericilor de lemn, altă dată am vizitat mănăstirile. Tot timpul schimbăm circuitul. De atunci vin străinii, ne sună și spun că vin două-trei familii pentru câteva zile și stau la noi. Încercăm tot timpul să pro-

movăm și zona Lacului Surduc, le pregătim mâncare la ceaun, le plac mititeii, vor mâncăruri tradiționale românești. Am avut și festival gastronomic în Serbia. Încercăm să aducem un plus la orice proiect", povestește Ihasz.

Unul dintre evenimentele la care se vine cu drag este în august, la un festival comemorativ la Bunea Mică, un sat din care nu mai există mai nimic. Festivalul este făcut împreună cu Făgetul. "A fost sat cu maghiari, dar a fost desființat, nu mai sunt nici case în picioare. Biserica reformată s-a vândut și s-a montat în altă comună, unde s-a făcut biserică catolică. Bunica mea a fost ultima familie care s-a mutat la Dumbrava în 1984. Au demolat casa din lemn și cu materialul reclădeau pentru a-și face anexe la Dumbrava, a devenit grajd și șopru. La Bunea Mică va fi o locație foarte bună pentru case, dar încă nu s-a descoperit. Este o altă lume acolo. E la 14 km prin Răchita, din Dumbrava. Odinioară, existau mulți pomi fructiferi, de tot felul. Până în anii '90 am cultivat terenuri la Bunea. Aduceam câte două-trei căruțe toamna, cu soiuri de meri, peri cum nu există în zona noastră. Vrem să salvăm câteva soiuri ce există din timpul Austro-Ungariei, cum ar fi "para reginei". Sunt soiuri speciale, care și în Ungaria sunt greu de găsit".

MESERIAȘII NU AU DISPĂRUT

Satul Dumbrava a avut mulți meseriași, veniți o dată cu colonizarea. "Până la comunism, în anii '60-'70, în Dumbrava au fost două fierari potcovari, covaci, veneau la potcovit de la Lugoj și chiar din județul vecin. Eu am fost printre ultimii meseriași în lemn, fratele meu a făcut mobilă, pe lemn masiv. Tâmplari încă sunt, șapte, care lucrează. Am avut și nouă pantofari, a mai rămas doar unul, bătrân. S-a deschis aici o mică firmă de încălțăminte. Ei fabrică pantofi de calitate și încep să crească. Acum își pun afacerea pe picioare. Au făcut un mic atelier. Avem și atelier de ceramică modernă. Au funcționat foarte bine. Acum cu criza suferă puțin, pentru că au avut comenzi pentru depozite mari, Bricostore, Metro și în străinătate, dar din cauza crizei s-a mai micșorat numărul de angajați. Să nu uităm că suntem în zona Jupânești unde era vatra de olari. Va fi inclus în circuitul turistic și Jupâneștiul, pe un drum al micilor meșteșugari", precizează primarul. De altfel, acesta plănuiește să deschidă și un mic muzeu cu obiecte țărănești, pe care le adună deja în casa personală.

A consemnat Alina SABOU
Foto: Constantin DUMA

Creația unui mare arhitect

Germania, America, într-un traseu în care au vizitat clădirile arhitectului. "Biserica nu este monument, pentru că dacă cerem asta, atunci nu o putem renova. După ce o renovăm, o să o transformăm în monument istoric. La Dumbrava există o biserică ortodoxă nouă, dar și lăcașe

Biserica reformată din Dumbrava este creația unui arhitect renumit, care a făcut construcții importante: Alpar Ignac. Fiecare biserică pe care a creat-o a fost proiect unicat. Cea de la Dumbrava a fost vizitată de asociații internaționale ale arhitecților și arheologilor, care au venit din Austria,

de cult pentru iehoviști și bapțiști", concluzionează edilul din Dumbrava. Alpar Ignac (1855-1928) a condus un birou de proiectare cu mulți angajați în Budapesta. Opera lui cuprinde peste o sută de clădiri, dintre care 38 se află pe teritoriul Transilvaniei, al Bihorului și Banatului. Printre acestea din urmă se numără opt biserici, 15 școli și universități, șase primării și sedii administrative județene, patru centre de tratamente balneofizioterapeutice, un castel, un palat de poștă. După proiectele arhitectului Alpar Ignac s-au ridicat casele comitatelor din Cluj, Brașov, Deva, Sighișoara, Târnăveni. Opera de capăt a arhitectului Alpar Ignac este considerată edificiul eclectic care adăpostește Muzeul Agriculturii din Budapesta, ridicat în 1896. În Banat, alături de Palatul Poștelor, după proiectele lui Alpar Ignac au fost edificate Monumentul Széchenyi de pe stâncă Călnic din Cazane, impozanta clădire a fostei Băi Szapáry din stațiunea Băile Herculane, amplasată pe malul drept al Cernei și clădirea neobarocă a Gimnaziului Superior de Băieți din Timișoara, care adăpostește Liceul Teoretic "C.D. Loga".

Alina SABOU

PLENUL C. J. TIMIȘ

Prin dispoziția de convocare a Președintelui Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc, marți, 28 aprilie 2009 a avut loc ședința ordinară a C.J. Timiș la sediul Palatului Administrativ.

Ordinea de zi a ședinței a fost următoarea: 1. Întrebări, interpelări; 2. Proiect de hotărâre privind aprobarea „Agendei principalelor manifestări cultural-artistice și sportive”; 3. Proiect de hotărâre privind finanțarea unor structuri sportive; 4. Proiect de hotărâre privind modificarea și completarea „Programului de transport județean de persoane prin curse regulate pentru perioada 01.07.2008 – 30.06.2011”; 5. Proiect de hotărâre privind majorarea capitalului social la S.C. „Aviația Utilitară” S.A. Timișoara; 6. Proiect de hotărâre pentru modificarea și completarea Normativelor privind dotarea cu autovehicule și consumul lunar de carburanți; 7. Proiect de hotărâre pentru aprobarea prelungirii unor contracte de închiriere; 8. Proiect de hotărâre privind darea în folosință gratuită a unui imobil din domeniul public al județului Timiș; 9. Proiect de hotărâre privind aprobarea închirierii unui spațiu din Palatul Administrativ către S.C. APCAN S.A. Timișoara; 10. Proiect de hotărâre privind aprobarea închirierii unor spații din subsolul imobilului situat în Timișoara Bd. Victor Babeș nr. 21; 11. Proiect de hotărâre privind aprobarea închirierii unor spații din subsolul imobilului situat în Timișoara str. Iancu Văcărescu nr. 23; 12. Proiect de hotărâre privind aprobarea închirierii unor spații din imobilul situat în Lugoj str. Timișorii nr. 27 – 33; 13. Proiect de hotărâre pentru aprobarea Listei proiectelor prioritare propuse pentru finanțare în cadrul Programului „Electrificare 2007 – 2009”; 14. Proiect de hotărâre privind aprobarea Master Planului pentru dezvoltarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în județul Timiș; 15. Proiect de hotărâre privind modificarea și completarea Organigramelor și Statelor de funcții ale instituțiilor publice de cultură de interes județean; 16. Proiect de hotărâre privind încetarea raportului de serviciu a directorului executiv al Direcției de Evidență a Persoanelor Timiș; 17. Informare privind Raportul Camerei de Conturi a județului Timiș pentru exercițiul financiar 2007; 18. Proiect de hotărâre privind trecerea unor imobile din domeniul public al statului în domeniul public al județului Timiș.

J. L.

BUZIAȘ:

Centura Nord – Vest

Luni, 27 aprilie 2009, a avut loc la sala festivă a Muzeului Banatului ceremonia de semnare a contractului de finanțare pentru proiectul „Centura Nord – Vest de ocolire a orașului Buziaș” din cadrul Programului Operațional Regional 2007 – 2013. Valoarea totală a proiectului este de 20.140.007,73 lei dintre care 15.716.795 lei reprezintă valoarea finanțării nerambursabile acordată de către Uniunea Europeană. Contractul de finanțare pentru acest proiect a fost semnat de către coordonatorul parteneriatului din cadrul proiectului, respectiv domnul Constantin Ostaficiuc, în calitate de Președinte al Consiliului Județean Timiș. Proiectul vizează acordarea de fonduri europene, prin intermediul Programului Operațional Regional 2007 – 2013, pentru „Centura Nord – Vest de ocolire a orașului Buziaș”, în vederea îmbunătățirii infrastructurii de transport rutier local, interzicerea traficului greu de tranzit în zona centrală a orașului și deservirea rutieră directă a plat-

formeii industriale existente în partea de nord a orașului. De asemenea, este vizată dezvoltarea economico – socială și a potențialului turistic al orașului și a Stațiunii balneare Buziaș, prin reabilitarea și modernizarea legăturilor directe de transport către principalul pol de dezvoltare din zonă, orașul Buziaș.

Jana L.

TRAIAN VUIA

Autostrada Banatului va brăzda terenurile comunei Traian Vuia

Interviu cu primarul Iosif Barboni și viceprimarul Nicolae Crîșciu

Comuna Traian Vuia este un caz, probabil, unic în țară deoarece activitatea administrativă este împărțită între două localități. În mod normal, localitatea-centru de comună găzduiește primăria și toate celelalte instituții ale statului. Nu și la Traian Vuia, însă. Aici, primăria se află la Sudriaș, iar poliția la Traian Vuia. Edilul comunei vrea ca până la finalizarea mandatului său problema să se rezolve, pentru că persistă de prea multă vreme. În tot acest timp însă, comuna aviatorului Traian Vuia se pregătește să primească un eventual aflux de turiști. Primarul Iosif Barboni și viceprimarul Nicolae Crîșciu au explicat de ce.

- Ce lucrări importante se desfășoară în comuna Traian Vuia?

Viceprimarul Nicolae Crîșciu: În Traian Vuia s-a introdus rețeaua de apă, cișmelele merg, urmează să se racordeze și cei care doresc. Se va extinde rețeaua de la Traian Vuia la Surduc, probabil că anul acesta. Avem depuse proiecte pentru canalizare în toate satele și se va continua rețeaua de apă în toate satele aparținătoare. Ar fi cea mai mare realizare de la Revoluție încoace să prindem proiect pentru apă în toate satele, pentru că noi nu avem bani. În proiectul integrat a fost inclusă și asfaltarea drumului comunal dintre Surduc și Săceni și cel dintre Jupani - Mănăștiur.

- Care e situația investitorilor?

Viceprimarul: Avem prea puțini investitori. Avem două firme, una la Săceni și una aproape de Săceni, pe șosea, se ocupă cu prelucrarea lemnului. Cei din Săceni fac și sicrie și urne pentru cenușă, se face export. În Traian Vuia mai urmează ceva de genul acesta, tot pentru producția de lemn. Oamenii au mai lucrat la Rieker la Făget, dar s-a închis, se va închide și la Lugoj. Populația se ocupă în general cu agricultura. Se lucrează destul de bine și italienii au terenurile destul de compacte. La Sudriaș au câteva sute de hectare. Mai avem persoane plecate cu contract de muncă în străinătate, în Germania, Italia, Spania. Peste teritoriul satelor Susani, Jupani și o parte din Traian Vuia o să treacă viitoarea autostradă, ne punem mari speranțe. Din punctul de vedere al

expropriilor, nu o să afecteze prea multă lume, pentru că parcelele sunt paralele cu viitorul drum, nu vor fi perpendiculare. Este proiectată și o parcare mare, pe teritoriul satului Susani, acolo ar mai putea veni investitori.

- Știți care va fi traseul exact al acestei

va purta numele aviatorului Traian Vuia...

Viceprimarul: Da, se lucrează. E o clădire total nouă. Acum avem muzeul "Traian Vuia" în cadrul căminului cultural. Obiectele de acolo vor fi mutate la noua clădire și vom primi în plus alte documente și invenții. Va fi și o sală cu o machetă.

- Aveți un parteneriat cu orașul Montesson din Franța, locul unde Traian Vuia a avut primul zbor. Există șanse pentru o înfrățire între localități?

Primarul: Avem mai multe parteneriate cu orașe din alte țări. Cu cei din Franța, de la Montesson, nu am putut face pentru că Traian Vuia are o populație mult mai mică decât Montesson. Noi avem vreo 2.400 de locuitori, ei au peste 10.000, e oraș. Am fost

acolo în 2000, în delegație, eu eram singurul primar, se sărbătoreau 94 de ani de la primul zbor. În 2006 am fost la sărbătorirea a 100 de ani, tot de la primul zbor, la Montesson. Ne-am tot gândit cum ne-am putea înfrăți cu ei și am rămas la varianta să facem împreună cu Făgetul, care este oraș, să vedem cum ne vom înțelege.

- Cum se face că la dumneavoastră primăria e în altă localitate decât centrul de comună?

Primarul: În 2003, am făcut un referendum să despart comuna, așa cum a fost înainte: Susani, Sudriaș și Jupani pe de o parte, iar pe

Viceprimarul Nicolae Crîșciu

Viitorul Muzeu Traian Vuia

autostrăzi pe teritoriul comunei dumneavoastră?

Primarul Iosif Barboni: Va trece pe la Criciova, Susani, Jupani, iese la Traian Vuia, mai jos de stația de benzină, intră pe hotar la Dumbrava și se duce spre Făget și Coșava. Au fost trei variante, dar cred că aceasta va fi ultima, este un traseu pe lângă calea ferată. Ne va ajuta autostrada, mai ales că va fi aproape de Lacul Surduc. La Traian Vuia va fi și un punct de intrare pe autostradă, la 500 m după sat. Fiind zonă turistică, probabil că va fi un interes mai mare și la investiții. Noi am decis deja din legislatura trecută să dăm teren gratis celor care doresc să investească aici, pentru a crea locuri de muncă.

- Se lucrează la un muzeu care

alta Traian Vuia, Surducu Mic și Săceni. 85% au fost de acord să se despartă. În 2004 a intrat proiect în Parlament, dar s-a schimbat guvernarea și nu a mai fost interes să se promoveze. Ar trebui înființată numai comuna Sudriaș, că Traian Vuia există deja. Problema e că la Sudriaș nu mai am locuitori, că vreo 300 de persoane sunt plecate în străinătate și nu mai am 1.500 de locuitori populație, cât e necesar pentru comună. Administrarea trebuie să se mute, cu timpul, în Traian Vuia, pentru că nu se poate să ai poliția la Traian Vuia și primăria

Viitoarea școală Traian Vuia

la Sudriaș. În plus, este și șoseaua națională la Traian Vuia. Suntem unicat în țară.

A consemnat Alina SABOU
Foto: Constantin DUMA

Locul pe unde va trece autostrada...

Muzeul Traian Vuia

Muzeul Aviației, în onoarea lui Traian Vuia

Expoziția memorială "Traian Vuia" a fost inaugurată în 8 octombrie 1972 în comuna Traian Vuia, pe meleagurile unde s-a născut și a copilărit Traian Vuia, pionier al aviației mondiale, inventatorul primelor aparate de zbor cu sisteme proprii de decolare, propulsie și tren de aterizare. În prezent, expoziția memorială este adăpostită într-o sală a Căminului Cultural al localității Traian Vuia și conține panouri și vitrine cu fotocopii de documente, fotografii, articole de presă, articole din cărți, brevete de invenție, cărți, machete ale unor aparate de zbor etc, toate ilustrând viața și activitatea lui Traian Vuia. Lucrarea, în valoare de peste 500.000 de euro, va trebui încheiată până la mijlocul anului 2010.

Lângă Căminul Cultural se construiește acum și o școală nouă, cu clasele I-IV. Investiția trebuia făcută pentru că școala veche a fost retrocedată Bisericii Ortodoxe, pentru a fi transformată în casă parohială. Școala nouă va avea 1400 de metri pătrați pe trei nivele - demisol, parter și etaj. Aici va funcționa și o grădiniță cu trei grupe, unde vor învăța toți copiii din localitatea Traian Vuia. Investiția este finanțată de Ministerul Educației și Cercetării, prin Inspectoratul Școlar Județean Timiș.

A.S.

Traian Vuia privind spre viitorul muzeu care-i va purta numele

1 mai

- Ziua Muncii
- *Sfântul Filip (bulgari, cehi, croați, italieni, maghiari, slovaci)*
- *Mai Al (germani)*
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1930 la Timișoara a văzut lumina tiparului primul număr al publicației Vestul
- În 1937 a fost inaugurată linia de cale ferată ce leagă localitățile Ionel-Cărpiniș-Timișoara
- În 1979 a murit *Csapó József*, scriitor specialist în agricultură
- Piață agroalimentară: Ciacova, Făget, Valcani
- Obor de vite: Mehala

2 mai

- Ziua Diasporei Polonezilor
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Piață agroalimentară: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Jimbolia, Orțișoara, Periam, Sânpetru Mare, Variaș
- Obor de vite: Cărpiniș, Moșnița Nouă, Tomnatic
- Târg mixt: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Dudeștii Vechi, Moșnița Nouă, Recaș, Saravale, Timișoara "Flavia", Variaș

3 mai

- Ziua Libertății Presei
- *Duminica Verde (armeni)*
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Ziua Poloniei
- În 1896 a murit *Victor Vlad Delamarina*, poet dialectal, dramaturg, traducător
- Obor de vite: Deta Alea Revoluției
- Târg mixt: Deta, Liebling, Lovrin, Recaș, Timișoara "Flavia"

4 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)

5 mai

- Ziua Europei
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Piață agroalimentară: Ciacova, Făget, Valcani
- Obor de vite: Lugoj Obor
- Târg mixt: Lugoj Obor

6 mai

- Sfântul Gheorghe (macedoneni, ruși, sârbi, ucraineni)
- Herdelezi (romi)
- Hădârlezul (tătari, turci)
- Iurea (ucraineni)
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1905 a murit *Caius*

Calendar-luna mai 2009

Brediceanu, politician, diplomat

- Piață agroalimentară: Buziaș, Igrăș, Jimbolia
- Târg mixt: Buziaș, Cenad, Dumbrava, Recaș, Tormac

7 mai

- Arătarea Sfintei Cruci (albanezi, eleni, români, romi)
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1963 a murit *Fülöp-Miller René*, scriitor, jurnalist, istoric
- Obor de vite: Balinț
- Târg mixt: Balinț, Teremia Mare

8 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Piață agroalimentară: Ciacova, Făget, Valcani
- Obor de vite: Mehala

9 mai

- Ziua Uniunii Europene
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1999 a murit *Adrian Derlea*, poet

- Piață agroalimentară: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Jimbolia, Orțișoara, Periam, Sânpetru Mare, Variaș
- Obor de vite: Cărpiniș, Moșnița Nouă, Tomnatic
- Târg mixt: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Dudeștii Vechi, Moșnița Nouă, Recaș, Saravale, Timișoara "Flavia", Variaș

10 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Târg mixt: Liebling, Lovrin, Recaș, Timișoara "Flavia"

11 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)

12 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Piață agroalimentară: Ciacova, Făget, Valcani
- Obor de vite: Lugoj Obor
- Târg mixt: Lugoj Obor

13 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Piață agroalimentară: Buziaș, Igrăș, Jimbolia
- Târg mixt: Buziaș, Cenad, Dumbrava, Recaș, Tormac

14 mai

- Ziua Israelului
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Târg mixt: Teremia Mare

15 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)

- Piață agroalimentară: Ciacova, Făget, Valcani
- Obor de vite: Mehala

16 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1867 a murit *Nicolae Tincu Velea*, preot, istoric
- Piață agroalimentară: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Jimbolia, Orțișoara, Periam, Sânpetru Mare, Variaș
- Obor de vite: Cărpiniș, Moșnița Nouă, Tomnatic
- Târg mixt: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Dudeștii Vechi, Moșnița Nouă, Recaș, Saravale, Timișoara "Flavia", Variaș

17 mai

- Arătarea Sfintei Cruci (armeni)
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Târg mixt: Liebling, Lovrin, Recaș, Timișoara "Flavia"

18 mai

- Evocarea Genocidului Țătarilor
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1930 la Timișoara s-a desfășurat cel dintâi concurs de automobilism din Banat

19 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1930 la Timișoara s-a desfășurat cel dintâi concurs de automobilism din Banat

20 mai

- Arătarea Sfintei Cruci (macedoneni, ruși, sârbi, ucraineni)
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1930 la Timișoara s-a desfășurat cel dintâi concurs de automobilism din Banat

21 mai

- Piață agroalimentară: Buziaș, Igrăș, Jimbolia
- Târg mixt: Buziaș, Cenad, Dumbrava, Recaș, Tormac

22 mai

- Rugă: Lugojel, Timișoara Fabric Est
- *Sfinții Împărați Constantin și Elena (albanezi, eleni, români, romi)*
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Obor de vite: Balinț
- Târg mixt: Balinț, Curtea,

Teremia Mare

22 mai

- *Sfântul Nicolae de Vară (ruși)*
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Piață agroalimentară: Ciacova, Făget, Valcani
- Obor de vite: Mehala

23 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)
- Piață agroalimentară: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Jimbolia, Orțișoara, Periam, Sânpetru Mare, Variaș
- Obor de vite: Cărpiniș, Moșnița Nouă, Tomnatic
- Târg mixt: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Dudeștii Vechi, Moșnița Nouă, Recaș, Saravale, Timișoara "Flavia", Variaș

24 mai

- Înălțarea Domnului (bulgari, cehi, croați, germani, italieni, maghiari, slovaci)
- Ziua Albanezilor din România
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1931, la Timișoara, echipa de fotbal *Ripensia a învins cu 2-0 campioana Ungariei, Ujpest Budapesta*
- Târg mixt: Liebling, Lovrin, Recaș, Timișoara "Flavia"

25 mai

- Sfânta Sara (romi)
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1905 a murit *Aurel Novac*, scriitor, senator, solist
- În 1919 a murit *Gozsdu Elek*, prozator, dramaturg, publicist

26 mai

- Piață agroalimentară: Ciacova, Făget, Valcani
- Obor de vite: Lugoj Obor
- Târg mixt: Lugoj Obor

27 mai

- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1992 a murit *Sofia Arcan*, prozatoare
- Piață agroalimentară: Buziaș, Igrăș, Jimbolia
- Târg mixt: Buziaș, Cenad, Dumbrava, Recaș, Tormac

28 mai

- Ziua Eroilor
- Rugă: Banloc, Cheverșu Mare, Gherman, Obad, Moșnița Nouă, Pesac

- Înălțarea Domnului (albanezi, eleni, macedoneni, români, romi, ruși, sârbi, ucraineni)
- Numărătoarea de Omer (evrei)
- În 1934 a murit *Barabás Béla* avocat, politician, scriitor
- Târg mixt: Teremia Mare

29 mai

- Înălțarea Domnului (armeni)
- Sărbătoarea Recoltei (evrei)
- În 1920 la Timișoara a văzut lumina tiparului cel dintâi număr al publicației Țara
- În 1931 la Timișoara a văzut lumina tiparului primul număr al publicației „Unirea română"
- Piață agroalimentară: Ciacova, Făget, Valcani
- Obor de vite: Făget, Mehala

30 mai

- *Deportarea Romilor în Transnistria (romi)*
- Piață agroalimentară: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Jimbolia, Orțișoara, Periam, Sânpetru Mare, Variaș
- Obor de vite: Cărpiniș, Moșnița Nouă, Tomnatic
- Târg mixt: Buziaș, Cărpiniș, Comloșu Mare, Dudeștii Vechi, Moșnița Nouă, Recaș, Saravale, Timișoara "Flavia", Variaș

31 mai

- Rusaliile (bulgari, cehi, croați, germani, italieni, maghiari, slovaci)
- Ziua Florarilor (romi)
- În 1984 a murit *Filaret Barbu*, compozitor, dirijor al corului *Ion Vidu*, profesor de muzică
- Obor de vite: Ciacova Târg
- Târg mixt: Ciacova, Liebling, Lovrin, Recaș, Timișoara "Flavia"

- **Zilnic sunt piețe agroalimentare în Curtea (Târgul Curtii), Deta (Muzeu Pompieri, Tg. Mare), Gătaia, Jimbolia (Mărășești), Lugoj (Coșbuc), Nădrag (Cornet, Parc), Periam (La Piatră), Timișoara (Badea Cârțan, Bălcescu, Dacia, Doina, Giroc, Iosefin, Lipovei, Piața 700, Piața de Gros), Tomești (Padeș) și târguri mixte în Timișoara (Aurora, Mehala, Nouă)**

- **Detalii pe internet:**

www.banatero.eu,
www.calendarintercultural.ro,
www.cjtimis.ro, www.mitropolia-banatului.ro

Un semn de lumină punctează tradiția la Gătaia

De la „Veniți și luați lumină!” până la bucuria creștinescilor „Hristos a înviat!” orașul Gătaia a trăit câteva momente pline de har. Manifestările prilejuite de sărbătoarea Învierii au trasat conturul unei lumini spirituale, pe urmele tradiției legate de Hramul Bisericii, într-o exprimare populară și corală cu mare impact emoțional în rândul publicului.

Începutul de Rugă a avut loc în fața Bisericii Ortodoxe Gătaia prin sfințirea și frângerea colacului tradițional stropit

cu vin, care s-a împărțit participanților la ceremonial. Interpreți cunoscuți ai muzicii populare: Nicu Novac - cel care a deschis spectacolul în curtea bisericii, dansul mulțimii animat de dansatorii „Ansamblului Bănățeană”, Adrian Stanca, Tiberiu Ceia, Felicia Stoian - care a prezentat programul - Elena Jurjescu cu Marius Matei, Nicoleta Sârbu, Liliiana Laichici, Doriană Talpeș, precum și formația condusă de Doru Țăranu, au dat zilei de Înviere aura tradițională de Rugă Bănățeană în fața unui public receptiv, nu lipsit de poftă de joc, lângă scena amenajată în aer liber la Casa de cultură. La această atmosferă de sărbătoare întregită printr-un spectacol cu focuri de artificii, cei prezenți

în număr mare, veniți din toate părțile Banatului, au demonstrat că bănățeanul n-a uitat să se distreze, să-și trăiască bucuriile peste conjuncturi vremelnice, mai puțin favorabile.

Ruga Bănățeană, organizată de Consiliul Local Gătaia, Biserica Ortodoxă Gătaia și Primăria Orașului Gătaia la înălțimea cerințelor localnicilor, și nu numai, fără nici o îndoială, se poate înscrie în rândul celor mai așteptate evenimente de peste an.

Într-o prelungire a triumfului luminii și cântecului, manifestarea corală „Cântecul învierii” desăvârșește la Șemlacul Mic, în incinta Mănăstirii Săraca, explozia de bucurie și triumful unei afirmări repetate în secole de creștinism: „Hristos a înviat!”.

Formații corale din întreg Banatul s-au întrunit într-un colț de Paradis terestru ca să dăruiască un program de înaltă măiestrie artistică. Contribuția peisajului în nuanțe de primăvară, glasurile hieratice ale coriștilor, arhitectura veche a Mănăstirii Săraca au fost elementele unei desfășurări ale inefabilului divin.

Această descriere sufletească „Cântecul învierii”, a fost

posibilă pe meleagurile Șemlacului Mic prin aportul Consiliului Județean Timiș, Centrului de Cultură și Artă, Mitropoliei Banatului, Parohiei Ortodoxe Gătaia, Mănăstirii Săraca și Primăriei Orașului Gătaia. Dintre corurile ce au făcut cu puțință minunea unei împărtășiri cu arta, amintim: Corul bărbătesc al

Consiliului Național al Românilor din Serbia; Grupul Coral al Parohiei Ortodoxe Române din Vârșac; Grupul Coral Tematic al Parohiei Greco-Catolice „Sfântul Petru și Pavel” din Timișoara; Corul Mixt al Parohiei Ortodoxe din Ghiroda; Corul Mixt al Parohiei Ortodoxe din Recaș; Grupul Coral Bărbătesc al Căminului Cultural din Giroc; Corul „Doina” al Parohiei Ortodoxe din Gătaia.

Dorin IGNEA

60 de ani de teatru de păpuși la Timișoara

SĂ NE AMINTIM

Păpușarii ambulanți, din secolele trecute, cutreerau târgurile și mahalalele, exprimând pe mica scenă cu păpușile confecționate din lemn și cârpe, opinia populară asupra stărilor și moravurilor epocii.

ASA A ÎNCEPUT LA TIMIȘOARA!

În perioada noiembrie 1948-martie 1949, un grup de studenți de la Institutul de Artă din Timișoara, îndrumați de Florica Teodoru, reușiți în prima formație de păpușari din vestul României, prezintă mici adaptări și dramatizări după basmele românești.

GONGUL!

Cine nu-l cunoaște pe Pipăruș Pătru, eroul de basm românesc (care evocă boaba de piper –bogăția)? Ei bine, Pipăruș-Pătru își ia inima în dinți și... **gongul!**

În 30 aprilie 1949, apare **Teatrul de Stat de Păpuși din Timișoara**, printre primele din țară, iar copiii pot vedea fericiți primele spectacole: „Fetița pădurii”, „Ionică și mașina infernală”, „Cea mai bună doctorie”.

SUCESE!

Primele succese ale colectivului timișorean sunt evidențiate în Conferința Națională a Cadrelor Artistice din Teatrele de Păpuși, de la București, în 1955. Un an mai târziu, în 1956, tot la București, teatrul este distins cu premii pentru regie, spectacol și interpretare pentru spectacolul „Pungața cu doi bani”, prezentat la „Decada Teatrelor de Păpuși”.

Colectivul din prima stagiune: Florica Teodoru, Constantin Adamovici, Graziella Albini, Marina Bașta-Cosma, Mircea Bașta, Gheorghe Bibart, Maria Blănuș-Rusu, Maria Cosma, Mircea Dumitru, Traian Fericeanu, Lenuța Ioan, Petre Popa, Maria Răduș-Vodă, Maria Kérenyi, Honora Lupășcu, Ioan Skala, I. Tereniuc.

În „Studii și Cercetări de Istoria Artei” (Editura Academiei R.S.R., vol. I / 1964, pag. 33-34) se sublinia: „Puncte de vedere proprii, interesante prin perspectiva dezvoltării lor (...) La Timișoara, în regia Floricai Teodoru, sunt evidente încercările de profilare a teatrului pe linia valorificării în repertoriu, ca și în plastică, a motivelor de inspirație folclorică”.

„HAI PĂPUȘI, PĂPUȘI LUMEȘTI”

Teatrul se bucură de aprecierile spectatorilor și criticilor la „Primul Festival Internațional al Teatrelor de Păpuși și Marionete” de la București (1958) cu „Hai păpuși, păpuși lumești”. „Spectacolul a demonstrat, o dată mai mult, rolul satiric de totdeauna al păpușii, rolul ei de mesager al ideilor de protest social împotriva împilării. Satira violentă, rezolvată în mișcarea grotescă, alături de acordul „piz-zicato”, urmat de dansul suav au definit acest plăcut spectacol regizat într-un mod îndrăzneț de Fl. Teodoru. Finalul spectacolului e un mic spectacol fără cuvinte: Vasilache culcă încet pe rampă păpușile inerte, în timp ce în scenă mâinile păpușarului rămân ca un simbol etern al omului ce însuflețește arta”, scria „Gazeta Literară” (nr. 219 / 22.V. 1958).

„PĂCALĂ” - PRIMA PIEȘĂ DE INSPIRAȚIE FOLCLORICĂ MONTATĂ PESTE HOTARE

Regizorul Jan Romanovsky, de la Teatrul de Păpuși Nitra (Cehoslovacia) montează propria-i piesă, „Omul care și-a vândut inima”, în 1959, la Timișoara. În același an, în replică, Florica Teodoru regizează, la Nitra, prima piesă românească (de inspirație folclorică), înscenată peste hotare, intitulată „Păcală”, de Brândușa Zaița-Silvestru.

Ziarul „Loutkar” din Cehoslovacia titra, în martie 1960: „În ziua de 18 decembrie 1959, am aplaudat premiera unei piese românești pusă în scenă la teatrul de păpuși din Nitra, în regia Floricai Teodoru, directoarea teatrului de păpuși din Timișoara. Regizoarea a adus câteva daruri foarte valoroase - păpușile pentru înscenarea piesei (scenografia

„E greu de scris și de reprezentat piese pentru teatrul de păpuși. Universul copilului este fundamental deosebit de acela al adultului. Mentea noastră nu-și mai aduce aminte cum gândea, sau, mai bine zis, cum lega gândurile în primele ei începuturi; când nici o zi nu semăna cu cealaltă; fiecare eveniment era nou și era ceva nemaivăzut și nemaiauzit.

Copiii înțeleg mai înainte de orice basmul, căci basmul a fost creat de omul adult, când el însuși gândea (demult - în primăvara omenirii) ca un copil, și și-a creat literatura dinlăuntrul lumii lui și pe măsura minții lui...”, spunea dramaturgul Alexandru Popescu, referindu-se la minunata lume a copilăriei.

Copiii înțeleg mai înainte de orice basmul, căci basmul a fost creat de omul adult, când el însuși gândea (demult - în primăvara omenirii) ca un copil, și și-a creat literatura dinlăuntrul lumii lui și pe măsura minții lui...”, spunea dramaturgul Alexandru Popescu, referindu-se la minunata lume a copilăriei.

Ileana Popescu), apoi o creație înflăcărată și o voință fermă de a crea un spectacol cinstit, adânc artistic, care a captivat prin temperament și optimism. De la deschiderea scenei, mai bine zis de la primele măsuri ale uverturii și până la ultimele, scenele pulsează într-un ritm viu și mereu crescând (...) s-a ajuns la o reprezentatie excelentă (...) care ne-a scos din apatia noastră”.

ȘIRUL SUCESELOR CONTINUĂ

Șirul succeselor Teatrului de Stat de Păpuși continuă, în vara anului 1960, cu spectacolul „Iovan Iorgovan”, realizat de poetul Lucian Valea. În tipăritura „Teatrul de păpuși românesc”, editat de CSCA (București, 1963, pag. 56, ianuarie-februarie 1962), se arată: „Interesul pentru temele folclorice se fac simțite în preocupările teatrului de păpuși de la Timișoara. Vechi dansuri și cântece din Banat (...) prind viață pe scena acestui teatru. Grijă pentru autenticitate, încercarea curajoasă de a exprima, în limbaj specific, suflul eroic, dramatismul unor producții puțin valorificate pe scenele de păpuși, cum sunt baladele, imprimă o notă particulară în activitatea acestui colectiv”.

TURNEU ÎN BULGARIA

În ianuarie-februarie 1962, teatrul timișorean susține un turneu în Bulgaria, cu spectacolele „Păcală”, „Necazurile lui Șurubei”, „Fetele din măr” și „Pantofiorii năzdrăvani”, prezentate la Sofia, Plovdiv și Pernic. „Turneul teatrului de păpuși din Timișoara în R. P. Bulgaria s-a încheiat cu succes. Presa centrală din țara prietenă a publicat articole și cronici despre arta păpușarilor români, subliniind valoarea de schimb de experiență cultural-artistică a turneului.

Dumbrava minunată

LA CEL DE-AL TREILEA FESTIVAL INTERNAȚIONAL!

Păpușarii de pe Bega se prezintă bine și în 1965, la cel de-al treilea festival internațional de Teatru, cu „Antropomorfism”, un poem satiric de M. Eminescu.

„Poemul satiric al lui Mihai Eminescu «Antropomorfism» a folosit ca o canava de scenariu spectacolului cu același nume, cu care s-a prezentat, la festival, Teatrul de păpuși din Timișoara (România). Un spectacol cu multe calități, realizat stilistic și compor-

tamental sub conducerea regizoarei Florica Teodoru. E vorba de o fabulă păpușerească, care își ia eroii din lumea păsărilor, pentru a satiriza falsa dragoste a oamenilor cu două fețe. Tonul satiric serios al spectacolului a fost conceput prin prisma viziunii sonore a auto-

Cenușăreasa

rilor ei. Ironia se revarsă treptat în parodie, pentru a ajunge, în final, până la sarcasm. Iar această evoluție își găsea deplina expresie în rezolvarea scenică. Prin conținutul său, prin sinceritatea și claritatea concepției regizorale, prin laconismul și expresivitatea formei, integritatea construcției solide a acestui spectacol obligă la o mai mare atenție, față de aceea care i s-a arătat”, titra „Teatr”, revistă bulgară de specialitate, nr. 12 / 1965 și 1 / 1966.

PRIN MONGOLIA,

CHINA ȘI R.P.D. COREEA

În perioada decembrie 1967 - ianuarie 1968, timișoreniile efectuează un turneu în R.P. Mongolia, R.P. China și R.P.D. Coreea.

„Contemporanul” (nr. 8, din 23 februarie 1968), evidențiază succesul turneului: „Un itinerar de aproape 30 de km., 44 spectacole în 50 de zile, peste 20.000 de spectatori, cifre revelatoare din bilanțul unui recent turneu efectuat de un colectiv de păpușari în R.P. Mongolia, R.P. Chineză și în R.P.D. Coreeană. Cu acest prilej, teatrele din Craiova și Timișoara au prezentat spectacolele cu piesele «Verde Mugurel» și «Florica-Albastră» și (miniatura) «Puișorii mei». La Ulan Bator, la Pekin sau la Sanhai, la Phenian sau la Hamhîn, pretutindeni arta păpușarilor a fost viu aplaudată, artiștii români bucurându-se de o primire foarte călduroasă. La o serie de spectacole au asistat numeroase personalități culturale din cele trei țări, membri ai corpului diplomatic, artiști, ziariști”.

ÎN FRUNTEA ARTEI PĂPUȘEREȘTI INTERNAȚIONALE!

Mișcarea păpușerească românească începe să se facă remarcată pe plan internațional. În frunte cu scenografa Ioana Constantinescu și artista mânăuitoare Dorina Tănăsescu, un grup de artiști români sunt chemați în Republica Arabă Unită, pentru a pune umărul la realizarea primului teatru de păpuși din Cairo. Coordonarea acestui proiect (care se va încheia în iulie 1964) este atribuită, de către Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Floricai Teodoru.

RÉPERE

Sunt multe spectacole care au fost montate în cei 60 de ani de teatru de păpuși. Iată câteva dintre cele din primii ani de funcționare a instituției de spectacol:

30 aprilie 1949: „Fetița pădurii” de Nell Cobar și S. Rudeanu.

Noiembrie 1949: „Casa Pisicii” de S. Marșak, regia - Florica Teodoru.

Decembrie 1949 - „Poveste despre timpul pierdut”, de E. Schwarz. Regia - Florica Teodoru.

Februarie 1950: „Tibică și Pufuleanca” de Ana Vojucova. Regia - Florica Teodoru.

Aprilie 1950: „Căsuța din câmpie”, adaptare de Florica Teodoru. Regia - Florica Teodoru. Realizarea tehnică - Honora Lupășcu și Ioan Skala.

Iunie 1950: „Pitac și Pitacel” de Nina Ghernet. Regia - Florica Teodoru.

Decembrie 1950: „Găinușa cea isteată” de Leda Mileva. Regia - Florica Teodoru.

Decembrie 1950: „Fetița și cățelul” de George Silviu. Regia - Florica Teodoru.

Aprilie 1951: „Cei mai buni prieteni” de M. Popescu și G. Teodorescu.

Aprilie 1951: „Căsuța urșilor” de L. Bausevici”, după L. Tolstoi. Regia - Florica Teodoru. Scenografia - Gustav Binder.

Muzica - L. Rooth și C. Trăilescu.

Mai 1951: „Fluierașul și cănița” de Valentin Kataev. Regia - Florica Teodoru.

Iunie 1951: „Căsuța din ulcior” de Varady Martha. Regia - Florica Teodoru. **Octombrie 1951:** „Șurubel” de Lucia Dinu - Regia - Florica Teodoru. Scenografia - Aurora Pop. Muzica - Victor Marchievici.

Decembrie 1951 - „Nichita - viteazul rus”, de T. Kovalesvskaia. Regia - Florica Teodoru.

SALT ÎN TIMP!

În 1996, instituția de spectacol trece în subordinea Consiliului Județean Timiș, iar în 17 aprilie 2000, primește titlatura Teatrul pentru Copii și Tineret „Merlin”, mărindu-și, astfel, aria de adresabilitate.

Când a venit la conducerea teatrului, în 1999, actorul și regizorul Horia Ionescu a declarat: „Acest tip de teatru are viitor pentru că, tot timpul, vor exista copii și tineri care speră că vor veni în număr mare la spectacolele noastre”. De atunci, repertoriul s-a diversificat, existând spectacole pentru toate vârstele.

CE ESTE ACUM?

Anul trecut, au fost realizate cinci premiere: Rokoko și Rikiki”, fabuliști pentru copii, de Alina Hiristea (regia - Alina Hiristea), „Cocoșelul neascultător” de Ion Lucian (regia artistică - Dan Ţopa), „Emil și detectivii”, după E. Kastner (regia artistică - Horia Dan Ionescu), „Prostia omenească”, după Ion Creangă (regia - Alina Hiristea), „Hoțul de flori” de Diana Boboc, care semnează și regia. Pe lângă acestea, se joacă numeroase spectacole. Iată câteva dintre ele: „Jocul de păpuși al doctorului Faust”, spectacol realizat de Victor Cărcu, „Doi purceluși sau cei șapte ani de acasă”, de Ion Popescu, care semnează și regia, „Hansel și Gretel” de Frații Grimm (regia - Gheorghe Stana), „Piticul uriaș”, de Dan Hândăreanu (regia artistică - Nelson Dimitriu), „Domnița Lacrimă Furată”, scenariu de Horia Dan Ionescu după Dan Tărchilă (regia artistică - Horia Dan Ionescu), „Năzdrăvaniile lui Nică”; dramatizare de Ion Jurca Rovina după Ion Creangă (regia artistică - Horia Dan Ionescu), „Fata babei și fata moșneagului”, dramatizare de Ștefan Sasu după Ion Creangă (regia artistică - Ștefan Sasu), „Scufița roșie”, dramatizare de Horia Dan Ionescu (regia - Horia Dan Ionescu), „Croitorușul cel viteaz”, de Frații Grimm, dramatizare de Bogdan Tudor Pelerin (regia - Bogdan Tudor Pelerin), „Napoleon era fată”, după Sică Alexandrescu (regia artistică - Horia Dan Ionescu), de Horia Ionescu (regia

(continuare în pagina 14)

COOPERARE INTER-REGIONALĂ ÎN BENEFICIUL BOLNAVIILOR DE DEMENTĂ

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș a primit vizita unei delegații din partea Centrului de Gerontologie din Zrenjanin, condusă de doamna director Zorica Vučović. S-au stabilit coordonatele de colaborare, activitățile și responsabilii în cadrul proiectului Phare „Promovarea și implementarea celor mai noi cunoștințe în tratamentul complex al dementei” (proiect câștigat de partenerii sârbi).

Obiectivul principal al proiectului este crearea unei rețele comune de experți în domeniul maladiei Alzheimer, care va conduce la crearea de noi strategii și programe în domeniul asistenței medicale și sociale din cele două țări.

Astfel, în cadrul acestei cooperări inter-regionale, se vor desfășura următoarele activități:

- schimb de experiență între Ro-

mânia și Serbia, cu privire la protecția socială, tratamentul, terapiile și îngrijirea persoanelor suferinde de boala Alzheimer și demență.

- dezvoltarea de noi metode și abilități în vederea îmbunătățirii calității serviciilor pentru beneficiari.

- vizitarea unor instituții de asistență socială din cele două regiuni.

- informarea publicului și conștientizarea cu privire la problemele create de demență (în special demența Alzheimer).

Sesiunile și cursurile de formare profesională vor fi susținute de specialiști din cadrul DGASPC Timiș, experiența dobândită astfel fiind utilă ambelor regiuni. Prin acest proiect se urmărește, totodată, extinderea relațiilor de colaborare între cele două instituții și, bineînțeles, între cele două țări.

După ce a purtat discuții cu conducerea DGASPC Timiș despre colaborarea viitoare, delegația din Zrenjanin a vizitat clădirea viitorului Centru pentru persoanele suferinde de boala Alzheimer din Ciocova.

Smaranda MARCU

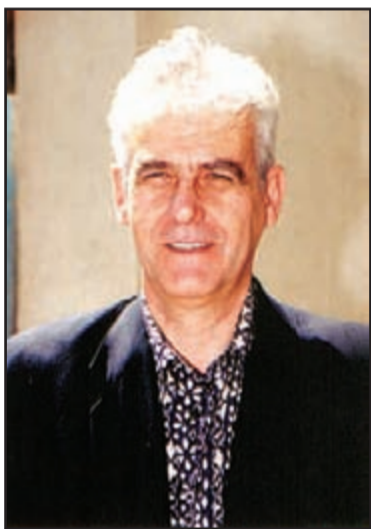
60 de ani de teatru...

(urmăre din pagina 13)

- Horia Ionescu), „Gulliver în țara minunilor”, de A. Velich (regia artistică - Mariana Ivașcu), „Peticică și omul de zăpadă”, de Alina Hiristea. „Ar mai fi multe de spus, despre numeroasele spectacole prezentate (în anul 2008, de pildă, au fost 203) și despre turnee și premii, lucruri care vor ieși în evidență în cartea despre istoricul teatrului, aflată acum în lucru. Trebuie însă să-i amintim pe cei care au condus, de-a lungul anilor, instituția: Florica Teodoru (1949-1974), Cornelia Jurasoc Ghiorghiu (1976-1979), Ilie Gyuresik (1980 - 1992), Cornelia Pop (1992-1999), Horia Dan Ionescu (1999- 2009).

Sorin PRECUP

După 10 ani de directorat, Horia Dan Ionescu ne-a părăsit

La numai câteva zile după ce a aniversat 10 ani de directorat la „Merlin”, în 23 aprilie, Horia Dan Ionescu a trecut în lumea dreptilor.

Horia Dan Ionescu s-a născut în 3 iulie 1947, într-o familie dedicată teatrului: mama - actrița Coca Ionescu și tatăl - regizorul Dan Radu Ionescu. A absolvit Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale” din București, promoția 1969, după care a fost actor la Satu Mare și Arad.

În anul 1972 s-a căsătorit cu actrița Ana Serghie Ionescu, cu care a coviețuit 35 de ani. Ultimii ani i-a petrecut alături de Mihaela Petric. În anul 1975, s-a născut fiul său, Horia Călin, care, împreună cu soția sa, Roberta Ionescu, l-au ridicat la rangul de bunic, dându-i nepotul, pe Ștefan Radu. Din 1974, este actor la Teatrul Național din Timișoara, cu o

pauză de doi ani când a fost actor la Baia Mare, după care a devenit directorul Teatrului pentru Copii și Tineret „Merlin” din Timișoara.

În caietul program al spectacolului „O clipă de teatru”, Horică (cum îi spun prietenii) mărturisea: „Tatăl meu nu a dorit să fiu actor. I-ar fi plăcut să fiu orice altceva (matematician, de exemplu), asta pentru că a vrut să mă scutească de greutățile scenei, el trecând prin ele, datorită faptului că a fost regizor. Cu toate acestea nu s-a opus atunci când la 18 ani am dorit să mă fac actor, urmând tradiția familiei (mama fiind și ea actriță)”. A început să joace o mulțime de roluri. Iată câteva de la începutul carierei: Puiu, din „Sosesc deseară”, de Tudor Mușatescu, Rică Venturiano, din „O noapte furtunoasă”, de I. L. Caragiale, Lubin, din „George Dandin”, de Molière, Cecil Graham, din „Evantaiul unei Lady”, de Oscar Wilde, Platon, din „Escu”, de Tudor Mușatescu, Farfuz, din „Piatră la rinichi”, de Paul Everac, Leona Șindin, din „Noi, subsemnații”, de Al. Ghelman, Ipingescu, din „O noapte furtunoasă”, de I. L. Caragiale, Vasile, din „Rugăciunea unui disc-jockey”, de D. R. Popescu. Și lista ar putea continua la nesfârșit. A și regizat mult și a făcut scenarii sau dramatizări după piese originale. Vom aminti doar câteva din ultimele spectacole realizate la Teatrul pentru Copii și Tineret „Merlin”:

„Domnița Lacrimă Furată”, scenariu de Horia Dan Ionescu după Dan Tărchilă, regia artistică - Horia Dan Ionescu, „Năzdrăvăniile lui Nică”; dramatizare de Ion Jurca Rovina după Ion Creangă, regia artistică - Horia Dan Ionescu, „Scufița roșie”, dramatizare de Horia Dan Ionescu, regia - Horia Dan Ionescu, „Napoleon era fată”, după Sică Alexandrescu, regia artistică - Horia Dan Ionescu, de Horia Ionescu, regia - Horia Ionescu, „Vine, vine Moș Crăciun” de Ion Jurca Rovina, regia - Horia Dan Ionescu.

Ar mai fi multe de spus. Atât ar mai trebui adăugat - crezul artistic al lui: „M-am făcut actor pentru că, am zis eu, o singură viață trăită pe pământ e prea puțin, așa că am încercat să preiau din „viața” personajelor mele o frântură, o secundă de dumnezeire care, pusă cap la cap poate însemna o eternitate”. Dumnezeu să-l odihnească!

MIC ATLAS ADMINISTRATIV AL JUDEȚULUI TIMIȘ

COMUNA DUMBRAVA - ANUL 2009

- Sediul consiliului local:** Dumbrava nr.336, telefon/fax 0256 325553
- Adresă pagină internet:** www.e-primarii.ro/~dumbrava-tm; www.primariaonline.ro/primarii/Timis/index.php?primarie=44
- Primar:** Ihasz Ioan
- Repere istorice:**
 - 1893 - a fost întemeiată localitatea Dumbrava de coloniști unguri;
 - 1440 - localitatea Bucovăț aparținea cetății Șoimoș;
 - 1435 - prima atestare documentară a satului Răchita;
 - 1780 - zidirea bisericii ortodoxe din Bucovăț;
 - 1894 - zidirea bisericii ortodoxe din Răchita.
- Populația stabilă la 1 iulie 2008** - total = 2735 persoane, din care:
 - masculin = 1370 persoane
 - feminin = 1365 persoane
- Numărul locuințelor la 31 decembrie 2007** = 939
- Numărul și denumirea satelor componente** = 3: Dumbrava, Bucovăț și Răchita.
- Rețeaua de drumuri județene și comunale:**
 - Natura drumurilor și lungimea acestora:
 - DJ 609B = 3,23 km; DJ 681A = 0,5 km; DJ 694 = 6,63 km
 - DC 94 = 3,0 km; DC 99 = 5,0 km
 - Natura drumurilor și distanța în km între centrul unității administrativ-teritoriale și localitățile aparținătoare:
 - DJ 694 Dumbrava-Bucovăț = 5,0 km
 - DJ 609B și DC 94 Dumbrava-Răchita = 6,0 km
- Rețeaua de alimentare cu apă pe localități, în km:**
 - Dumbrava = 14 km
- Număr posturi în primărie** - total = 26, din care:
 - funcționari publici = 6
 - personal contractual = 20
- Număr consilieri** = 11
- Înfrățiri, colaborări cu localități din afara țării:**
 - Înfrățire cu localitatea „Vesztő-Ungaria”;
 - Cooperare cu localitatea „Korostarcsa-Ungaria”, privind schimburi de experiență și relații culturale.
 - Înfrățire cu localitatea „Nagydorog-Ungaria”;
 - Asociere cu localitățile Szekszárd, Mako, Rösztke-Ungaria;
 - Înfrățire cu localitatea „Totovo Selo-Serbia”;
- Asocieri la nivelul județului și al țării:**
 - Asocierea consiliilor locale din zona Făget (Curtea, Margina, Dumbrava, Fârdea, Pietroasa, Traian Vuia, Mănăstir și Tomești) pentru promovarea proiectului de realizare a deponeului ecologic Făget; a infrastructurii de apă a localităților din zona orașului Făget; de descentralizare a serviciilor publice;
 - Coorganizator cu Primăria Orașului Făget la manifestările comemorative a satului Buna Mică;
 - Asocierea cu Consiliul Județean Timiș pe linie de alimentare cu apă;

- Asociația de Dezvoltare Microregională „Traian Vuia”, împreună cu Consiliul Local Mănăstir și Consiliul Local Dumbrava.

14. Obiective și investiții propuse a se realiza:

- Canalizare pentru satele Dumbrava, Răchita și Bucovăț;
- Extinderea rețelei de apă pentru satele Bucovăț și Răchita.

15. Proiecte cu finanțare (cofinanțare) externă în derulare:

- „Modernizare străzi în comuna Dumbrava” = SAPARD

16. Numărul mediu lunar al beneficiarilor Legii nr.416/2001 (nr. dosare pentru ajutoare sociale) = 16

17. Piețe - târguri:

- Piață agroalimentară Dumbrava- săptămânal = miercuri.

18. Activitatea de transport școlar:

- Are în administrare 2 autovehicule: ARO, TM 77 CJT din anul 2003 și un microbuz de 16+1 locuri de la MEC din anul 2006;
- Traseul de deplasare: Dumbrava-Bucovăț;
- Numărul elevilor navetiști = 26

19. Instituții școlare:

- Școli generale cu clasele I-VIII: Dumbrava și Răchita;
- Școala primară cu clasele I-IV: Bucovăț;
- Grădinițe cu program normal: Dumbrava, Răchita și Bucovăț.

20. Instituții sanitare:

- Dispensar medical uman: Dumbrava;
- Farmacie umană: Dumbrava;
- Dispensar sanitar-veterinar: Dumbrava.

21. Instituții culturale:

- Cămine culturale: Dumbrava, Răchita și Bucovăț;
- Biblioteca: Dumbrava.

22. Baze sportive și de agrement:

- Sala de sport: Dumbrava;
- Teren de sport: Dumbrava.

23. Biserici, mănăstiri și alte locașe de cult:

- Biserici ortodoxe: Răchita (1894), Bucovăț (1935) și Dumbrava (1996);
- Biserica Reformată Dumbrava (1893);
- Biserici baptiste: Dumbrava (2006) și Bucovăț (1905);
- Biserici penticostale: Răchita (1993) și Bucovăț (2006).

24. Ruga și alte manifestări cultural-religioase:

- Ruga în localitățile: Bucovăț (15 august - Sf. Maria Mare) și Răchita (8 septembrie - Sf. Maria Mică);
- Zilele satului Dumbrava (luna septembrie).

MIC ATLAS ADMINISTRATIV AL JUDEȚULUI TIMIȘ

COMUNA JEBEL - ANUL 2009

1. Sediul consiliului local: Jebel nr.251, telefon 0256 394500, fax 0256 394015
2. Adresă pagină internet: www.e-pri-marii.ro/~jebel (în construcție); www.primariaonline.ro/primarii/Timis/index.php?primate=23
3. Primar: Bociu Sabin Ionel
4. Repere istorice:
 - în hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului. Sunt semnalate și vestigiile de epocă romană (la 1 km est de localitate trece valul roman) dar și din cea daco-romană (monede de bronz și argint);
 - la est de sat, la Fabrica de Cărămidă, s-a descoperit un cimitir de înhumatie (sec.III-IV d.Chr.), iar în vatra satului fragmente ceramice de secolele VII-IX d.Chr.;
 - 1334 - localitatea este atestată documentar sub numele de Zephel;
 - 1425 - este amintită o cetate pe locul celei dărmate la 1401;
 - 1660 - este vizitată de călătorul și învățatul turc Evlia Celebi;
 - 1752 - a fost zidită biserica ortodoxă română;
 - 1924 - comuna avea 4000 de locuitori, conform statisticilor vremii.

5. Populația stabilă la 1 iulie 2008 - total = 3402 persoane, din care:
 - masculin = 1679 persoane
 - feminin = 1723 persoane
6. Numărul locuințelor la 31 decembrie 2007 = 1208
7. Numărul și denumirea satelor componente = 1: Jebel
8. Rețeaua de drumuri județene și comunale:
 a) Natura drumurilor și lungimea acestora:
 - DJ 693B = 6,84 km;
 - DC 168 = 7,4 km
9. Rețeaua de alimentare cu apă pe localități, în km:
 - Jebel = 36 km
10. Număr posturi în primărie - total = 24, din care:
 - funcționari publici = 6
 - personal contractual = 18
11. Număr consilieri = 13
12. Înfrățiri, colaborări cu localități din afara țării:
 - Relații de colaborare cu Primăria orașului Strasbourg din Franța.
13. Asocieri la nivelul județului și al țării:
 - Asociația Microregională „Timiș-Torontal“, ală-

turi de primăriile: Deta, Gătaia, Ciacova, Birda, Banloc, Denta, Giera, Ghilad, Jebel, Jamu Mare, Liebling, Tormac, Voiteg, Moravița și Livezile.

14. Obiective și investiții propuse a se realiza:

- Amenajare centru civic și parc;
 - Reparații alei pietonale;
 - Modernizare rețea iluminat public;
 - Teren sport școală;
 - Reabilitare rețea apă potabilă pe o lungime de 3 km (înlocuire rețea);
 - Modernizare sistem informatic primărie;
 - Asfaltare străzi comunale - 5,5 km.

15. Proiecte cu finanțare (cofinanțare) externă:

- Parteneriat cu primăriile: Ciacova, Ghilad, Liebling, Giera și Pădureni în proiectul ECO-CIA-COVA - sistem de colectare a deșeurilor în cele 6 comune și stație de transfer în localitatea Ciacova = PHARE

16. Numărul mediu lunar al beneficiarilor Legii nr.416/2001 (nr. dosare pentru ajutoare sociale) = 30

17. Instituții școlare:

- Școala generală cu clasele I-VIII „Martin Suboni” Jebel;
 - Grădinița cu program normal: Jebel.

18. Instituții sanitare:

- Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Jebel;

- Dispensar medical: Jebel;
 - Farmacii umane: Jebel (două);
 - Dispensar sanitar-veterinar: Jebel.

19. Instituții culturale:

- Casa Națională „Efta Botoca” Jebel;
 - Biblioteca comunală: Jebel.

20. Baze sportive și de agrement:

- Sală de sport școală Jebel;
 - Baza sportivă Jebel.

21. Biserici, mănăstiri și alte locașe de cult:

- Biserica Ortodoxă Jebel;
 - Biserica Greco-Catolică Jebel;
 - Biserica Penticostală Jebel;
 - Biserica Penticostală Jebel;

22. Rugă și alte manifestări cultural-religioase:

- Ruga și hramul bisericii în localitatea: Jebel (20 iulie - Sf. Ilie);
 - Alte manifestări cultural-sportive cuprinse în Agenda culturală pe anul 2009.

COMUNA LIEBLING - ANUL 2009

1. Sediul consiliului local: Liebling nr.528, telefon/fax 0256 396501
2. Adresă pagină internet: www.primariaonline.ro/primarii/Timis/index.php?primate=17
3. Primar: Munteanu Ioan Gheorghe
4. Repere istorice:
 - sec.XIII - atestare documentară a localității sub numele de Becsed (Bosd);
 - 1786 - sunt consemnate masive colonizări germane;
 - 1820-1823 - zidirea bisericii catolice;
 - 1859 - este consemnată o epidemie de ciumă în care au pierit jumătate din locuitori;
 - Cerna (1373), Iosif (întemeiat la 1870).
5. Populația stabilă la 1 iulie 2008 - total = 3773 persoane, din care:
 - masculin = 1904 persoane
 - feminin = 1869 persoane
6. Numărul locuințelor la 31 decembrie 2007 = 1140
7. Numărul și denumirea satelor componente = 3: Liebling, Cerna și Conacul Iosif.
8. Rețeaua de drumuri județene și comunale:
 a) Natura drumurilor și lungimea acestora:
 - DJ 693B = 8,18 km;
 - DC 156 = 5,3 km; DC 165 = 1,3 km; DC 166 = 6,0 km
 b) Natura drumurilor și distanța în km între centrul unității administrativ-teritoriale și localitățile aparținătoare:
 - DJ 693B Liebling-Iosif = 6,0 km;
 - DC 166 Liebling-Cerna = 6,0 km
9. Rețeaua de alimentare cu apă pe localități, în km:
 - Liebling = 18 km;
 - Cerna = 6 km;
 - Iosif = 5 km
10. Număr posturi în primărie - total = 29, din care:
 - funcționari publici = 5
 - personal contractual = 24
11. Număr consilieri = 13
12. Asocieri la nivelul județului și al țării:
 - Asociația Microregională „Timiș-Torontal“, alături de primăriile: Deta, Gătaia, Ciacova, Birda, Banloc, Denta, Giera, Ghilad, Jebel, Jamu Mare, Liebling, Tormac, Voiteg, Moravița și Livezile;
 - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Timiș;
 - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Deșeurii Timiș - ADID;
 - Parteneri ai Zonei Metropolitane Timișoara;
 - Parteneriat cu Asociația Pro Liebling.
13. Obiective și investiții propuse a se realiza:
 - Canalizare menajeră și stație de epurare în Liebling;
 - Modernizarea centrului civic în Liebling;
 - Modernizare drum comunal Liebling-Cerna, modernizare străzi comunale;
 - Înființarea activității de gospodărie comunală - dotarea cu utilaje;
 - Gestionarea deșeurilor;
 - Introducerea rețelei de gaz metan în Liebling;
 - Modernizarea și reabilitarea căminelor culturale,

grădinițe, primărie, piață comunală, dispensar medical, parc pentru copii, teren de sport;
 - Potabilizarea și pomparea apei în rețeaua de distribuție a apei potabile la Liebling;
 - Organizarea zilei localității Liebling;
 - Sală de Sport în localitatea Liebling.

14. Proiecte cu finanțare (cofinanțare) externă:

- Parteneriat cu primăriile: Ciacova, Ghilad, Jebel, Giera, Pădureni în proiectul ECO-CIACOVA - sistem de colectare a deșeurilor în cele 6 comune și stație de transfer în localitatea Ciacova = PHARE;
 - Economia bazată pe cunoaștere
15. Numărul mediu lunar al beneficiarilor Legii nr.416/2001 (nr. dosare pentru ajutoare sociale) = 26
16. Piețe - târguri:

- Târg mixt Liebling - săptămânal = duminică.

17. Activitatea de transport școlar:

- Are în administrare autovehiculele: TM 37 CJT din anul 2000 și ARO TM 10 LJY din anul 2005;
 - Trasee de deplasare: Liebling-Stamora Română; Liebling-Cerna; Liebling-Conacul Iosif și Liebling-Ferma 5;
 - Numărul elevilor navetiști = 62

18. Instituții școlare:

- Școala generală cu clasele I-VIII: Liebling;
 - Școli primare cu clasele I-IV: Iosif și Cerna;
 - Grădinițe cu program normal: Liebling (două), Cerna și Iosif.

19. Instituții sanitare:

- Centru medical de permanență: Liebling;
 - Cabinete medicale: Liebling (trei);
 - Cabinet medical stomatologic: Liebling;
 - Puncte sanitare: Iosif și Cerna;
 - Farmacie umană: Liebling;
 - Dispensar veterinar: Liebling.

20. Instituții culturale:

- Cămine culturale: Liebling, Cerna și Iosif;
 - Punct de Acces Public la Informații Liebling;
 - Biblioteca: Liebling.

21. Baze sportive și de agrement:

- Barajul Tofaia - pescuit sportiv;
 - Teren de fotbal: Liebling;
 - Teren de handbal și baschet - Școala Liebling;
 - Teren sport: Cerna și Iosif.

22. Biserici, mănăstiri și alte locașe de cult:

- Biserici ortodoxe: Liebling (2005) și Cerna;
 - Biserica Greco-Catolică Liebling (1930-1932);
 - Biserica Evanghelică Luterană Liebling (1830);
 - Biserica Penticostală Liebling;
 - Biserici baptiste: Liebling și Cerna;
 - Biserica Catolică Iosif;
 - Biserica Adventistă de Ziua a 7-a Liebling.

23. Rugă și alte manifestări cultural-religioase:

- Ruga în localitățile: Liebling (15-16 august); Cerna (8 septembrie - Sf. Maria Mică) și Iosif (luna octombrie);
 - Alte manifestări cultural-sportive cuprinse în Agenda culturală pe anul 2009.

COMUNA TRAIAN VUIA - ANUL 2009

1. Sediul consiliului local: Sudriaș nr.163 A, telefon/fax 0256 324479
2. Primar: Barboni Iosif Valeriu
3. Repere istorice:
 - 1383 - atestarea documentară a localității Sudriaș;
 - 1453 - atestarea documentară a localității Bujoru (azi Traian Vuia);
 - 1823 - vatra satului Bujoru se mută pe amplasamentul actual;
 - 1872 - se naște inventatorul român Traian Vuia (1872-1953);
 - Săceni (1596), Surducu Mic (1596), Jupani (1446), Susani (1598).
4. Populația stabilă la 1 iulie 2008 - total = 2074 persoane, din care:
 - masculin = 1016 persoane
 - feminin = 1058 persoane
5. Numărul locuințelor la 31 decembrie 2007 = 802
6. Numărul și denumirea satelor componente = 6: Traian Vuia, Jupani, Săceni, Surducu Mic, Susani și Sudriaș.
7. Rețeaua de drumuri județene și comunale:
 a) Natura drumurilor și lungimea acestora:
 - DJ 681A = 7,93 km; DJ 681C = 11,17 km;
 - DC 118 = 3,0 km; DC122 = 3,2 km; DC 123 = 0,4 km; DC 127 = 3,9 km
 b) Natura drumurilor și distanța în km între centrul unității administrativ-teritoriale și localitățile aparținătoare:
 - DN 68A și DJ 681C Traian Vuia-Jupani = 6 km;
 - DN 68A și DJ 681C Traian Vuia-Săceni = 5 km;
 - DJ 681A Traian Vuia-Surducu Mic = 10 km;
 - DN 68A, DJ 681C și DC 127 Traian Vuia-Susani = 3 km;
 - DN 68A și DJ 681C Traian Vuia-Sudriaș = 4 km
8. Rețeaua de alimentare cu apă pe localități, în km:
 - Traian Vuia = 6 km
9. Număr posturi în primărie - total = 16, din care:
 - funcționari publici = 8
 - personal contractual = 8
10. Număr consilieri = 11
11. Înfrățiri, colaborări cu localități din afara țării:
 - Acorduri de cooperare și prietenie cu „Primăria orașului Molsheim-Franța”;
 - Acorduri de cooperare și prietenie cu „Primăria orașului Gerbrun-Germania”;
 - Acorduri de cooperare și prietenie cu „Primăria orașului Campogalliano-Italia”;
 - Acorduri de cooperare și prietenie cu „Primăria orașului Mullingar-Irlanda”.
12. Asocieri la nivelul județului și al țării:
 - Asocierea consiliilor locale din zona Făget (Curtea, Margina, Dumbrava, Fârdea, Pietroasa, Traian Vuia, Mănăștiur și Tomești) pentru promovarea proiectului de realizare a deponului ecologic Făget; a infrastructurii de apă a localităților din zona orașului Făget; de descentralizare a serviciilor publice.

- Asociația de Dezvoltare Microregională „Traian Vuia”, împreună cu Consiliul Local Mănăștiur și Consiliul Local Dumbrava;

- Asociația de Dezvoltare Microregională Timiș-Est;
 - Asociația Comunelor din România;
 - Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Deșeurii Timiș-ADID.

13. Obiective și investiții propuse a se realiza:

- Începerea construcției Școlii cu clasele I-IV Traian Vuia;
 - Începerea construcției la Muzeul Memorial Traian Vuia;
 - Repararea școlii din localitatea Susani;
 - Repararea drumurilor din comună.

14. Numărul mediu lunar al beneficiarilor Legii nr.416/2001 (nr. dosare pentru ajutoare sociale) = 7

15. Activitatea de transport școlar:

- Are în administrare 2 autovehicule: microbuzul TM 33 CJT din anul 1999 și un microbuz de 16+1 locuri de la MEC din anul 2008;
 - Trasee de deplasare: Sudriaș-Susani și Sudriaș-Săceni-Traian Vuia-Surducu Mic;
 - Numărul elevilor navetiști = 17

16. Instituții școlare:

- Școli generale cu clasele I-VIII: Sudriaș și Surducu Mic;
 - Școli primare cu clasele I-IV: Jupani, Săceni, Susani și Traian Vuia;
 - Grădinițe cu program normal: Traian Vuia, Sudriaș, Jupani, Susani și Surducu Mic.

17. Instituții sanitare:

- Dispensare medicale umane: Traian Vuia și Sudriaș.

18. Instituții culturale:

- Cămine culturale: Traian Vuia, Sudriaș, Jupani, Săceni, Surducu Mic și Susani;
 - Bibliotecă: Traian Vuia.

19. Biserici, mănăstiri și alte locașe de cult:

- Biserici ortodoxe: Traian Vuia, Sudriaș, Surducu Mic, Jupani, Susani și Săceni;
 - Biserici penticostale: Traian Vuia, Sudriaș (două), Surducu Mic (două), Jupani și Săceni;
 - Biserici baptiste: Traian Vuia, Surducu Mic și Susani.

20. Rugă și alte manifestări cultural-religioase:

- Ruga în localitățile: Jupani (7 iunie - Rusalii); Sudriaș (19 aprilie - Sf. Paști); Surducu Mic (29 iunie - Sf. Apostoli Petru și Pavel), Traian Vuia (20 iulie - Sf. Ilie); Săceni (15 august - Sf. Maria Mare) și Susani (8 septembrie - Sf. Maria Mare).

ÎNTÂLNIRE OSTAFICIUC-BARNETT

Președintele CJT, Constantin Ostaficiuc, a avut o întrevedere cu Ambasadorul Marii Britanii în România, Excelența Sa Robin Barnett, ocazie cu care s-a discutat despre realizarea unui parteneriat între județul Timiș și regiunea East Midlands.

„În prezent nu avem o relație directă de colaborare cu o regiune din Marea Britanie, iar ideea unui parteneriat cu East Midlands este foarte bună”, a spus președintele CJT.

În acest context, Excelența Sa Robin Barnett a subliniat faptul că în octombrie sau noiembrie 2009, o delegație din orașul Nottingham va fi prezentă la Timișoara și că acesta ar putea constitui un prilej ca și autorități din regiunea East Midlands să vină în vizită pentru un viitor parteneriat cu județul Timiș.

Excelența Sa
Robin Barnett
și președintele CJ Timiș
Constantin Ostaficiuc

În cadrul întrevederii s-a mai discutat despre efectele în județul Timiș ale crizei economice și prioritățile administrației județene. „Importante sunt investițiile în infrastructura de drumuri, alimentare cu apă, sau canalizare – pentru că acestea sunt zone în care avem deficiențe, dar și pentru că putem astfel crea locuri de muncă”, a mai spus Ostaficiuc.

Ambasadorul Marii Britanii în România s-a referit la fondurile europene, dar și la parteneriatele public-private, ca oportunități de dezvoltare pentru România și județul Timiș.

J. L.

OFICIALI SÂRBI LA PALATUL ADMINISTRATIV

Președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc, a primit vizita unei delegații formate din consulul general al Serbiei la Timișoara, Dragomir Radenkovic, reprezentantul Secretariatului pentru economie al Provinciei Autonome Voivodina, Milan Vucinic, reprezentantul Consiliului Executiv al Vârșetului, Milan Matijasevic, președintele Căilor Ferate din Banatul de Sud, Radovan Lekic, secretarul general al Adunării Vârșet, Milucu Zivkov și consilierul primarului localității Vârșet, Radomir Muncan.

Tematica întrevederii a constituit-o colaborarea bilaterală româno-sârbă, în contextul în care oaspeții au prezentat intenția dezvoltării unui proiect comun care să vizeze în principal organizarea unei conferințe pe teme legate de infrastructura feroviară. Astfel, în a doua jumătate a lunii mai ar urma să aibă loc, în județul Timiș, această conferință la care să participe reprezentanți ai autorităților județene din Voivodina, Timiș și Caraș-Severin, dar și ai instituțiilor cu responsabilități în domeniul infrastructurii rutiere și de cale ferată.

Propunerea de colaborare vizează însă și realizarea unor parteneriate între Universitatea Politehnica din Timișoara, Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița, Universitatea din Belgrad și cea din Novi Sad.

„Doresc să stabilim foarte clar temele conferinței, un program concret și o listă cu specialiști din ambele părți. De aceea, cred eu, este foarte important ca în cel mai scurt timp să avem, atât noi, cât și dumneavoastră, constituit deja un grup tehnic de lucru care să facă propuneri legate de priorități și subiectele care trebuie abordate”, a subliniat președintele CJT, Constantin Ostaficiuc.

Jana LAVRITS

TRIPLEX CONFINIUM

La mijlocul luni aprilie 2009 la Triplex Confinium – Beba Veche – a avut loc o întâlnire de lucru pentru organizarea, în luna mai 2009, a tradiționalei manifestări euroregionale „Zilele DKMT”. La ședință au luat parte reprezentanți ai C. J. Timiș, Consiliului Executiv al Provinciei Autonome Voivodina, Adunării Generale Csongrad și primăriilor Beba Veche, Kùbekháza și Majdan Rabe.

J. L.

SOLIDARITATE CU REPUBLICA MOLDOVA

Constantin Ostaficiuc, în calitate de șef al Delegației României la Comitetul Regiunilor, i-a trimis președintelui CoR, Luc Van den Brande, o scrisoare în care a exprimat, în numele tuturor asociațiilor autorităților locale din România (Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România, Asociația Municipiilor din România, Asociația Orașelor din România și Asociația Comunelor din România) un punct de vedere referitor la situația creată în Republica Moldova, ca urmare a alegerilor din aprilie 2009.

Luc van den Brande

Astfel, Constantin Ostaficiuc a subliniat necesitatea ca respectarea drepturilor și libertăților omului din Republica Moldova să fie susținute de CoR. Constantin Ostaficiuc a precizat faptul că Delegația Română la Comitetului Regiunilor este îngrijorată de situația de după alegerile naționale din 5 aprilie 2009 din Republica Moldova și că își exprimă solidaritatea față de autoritățile locale din această țară care au condamnat actele de violență, intimidare și represiune din ultimele săptămâni.

„Sperăm că și Comitetul Regiunilor și instituțiile europene împărtășesc îngrijorarea noastră cauzată de situația critică din Republica Moldova și își vor exprima sprijinul ferm față de autoritățile locale moldovene, care au condamnat actele inumane împotriva cetățenilor moldoveni. De asemenea, Comitetul Regiunilor ar trebui să joace un rol activ în sprijinirea democrației locale și a descentralizării în Republica Moldova, în cadrul politicii europene de vecinătate”, a subliniat Constantin Ostaficiuc în scrisoarea adresată președintelui Luc Van den Brande.

J.L.

Deutsche Wirtschafts Klub

Președintele Consiliului Județean Timiș i-a primit la începutul lunii aprilie 2009 în Sala Verde a Palatului Administrativ pe consulul Germaniei la Timișoara, Rolf Maruhn, și pe reprezentanții Clubului oamenilor de afaceri germani (Deutsche Wirtschafts Klub).

Cu acest prilej, Constantin Ostaficiuc i-a asigurat pe oaspeții că autoritățile timișene încearcă să creeze un climat cât mai propice continuării investițiilor în județ, dar și atragerii de noi potențiali investitori străini.

„Consider că o strânsă colaborare va fi benefică

tuturor. Există firme din Europa de Vest care-și pun, în această situație de criză, problema relocării investițiilor în alte zone și noi dorim și sperăm că și Banatul și Timișul vor avea de câștigat”, a subliniat președintele CJT.

Ca urmare a discuțiilor din cadrul întrevederii, s-a stabilit că vor avea loc periodic întâlniri ale investitorilor cu șeful CJ Timiș, dar și cu reprezentanți ai altor autorități din județ pentru analiza problemelor cu care firmele se confruntă.

„Vom căuta soluții pentru ca dvs., investitorii germani, austrieci și alții, să găsiți un teren propice pentru afacerile desfășurate în Timișoara și județul Timiș”, a mai spus Ostaficiuc.

J. L.

Turism Cultural în Banat

La Timișoara, în cadrul Târgului de Turism de la Mall din 24 – 26 aprilie 2009, a avut loc o Conferință sâmbătă 25 aprilie 2009, ce a întrunit specialiști de la instituțiile de cultură din județele Caraș-Severin și Timiș, delegații ai agențiilor de turism interesate, jurnaliști, invitați din Serbia și România. Un proiect frumos, însă nu ușor. Timp de un an și jumătate, cu sprijinul Uniunii

consorțiu de organizații din România și Serbia-Institutul Intercultural Timișoara, Centrul de Turism Cultural din Timișoara, Asociația IBanat.EU, Mișcarea Europeană din Zrenjanin, Parlamentul Civic din Vrsac, la care s-au asociat Primăria Timișoara, Muzeul de Artă din Timișoara și Organizația de Turism din Pancevo dar și mulți alții, între care cetățeni preocupați de valorizarea obiectivelor de patrimoniu cultural din Banat-au lucrat pe identificarea obiectivelor de patrimoniu cultural cu potențial turistic din Banat, au propus elemente de planificare strategică pentru valorificarea

Banat și s-au constituit într-o rețea care să continue promovarea principalelor atracții cultural-turistice ale regiunii (atât din Banatul românesc, cât și din Banatul sârbesc). Turismul cultural nu este turism de distracție sau de afaceri, ci un alt fel de turism; Banatul este o regiune bogată, care are ce arăta turiștilor - atât din țară cât și din alte părți: patrimoniu imobil (arhitectonic, monumente istorice, lăcașe de cult, patrimoniu industrial, etc.), patrimoniu mobil (expoziții, colecții de artă, etnografia Banatului, etc.) și patrimoniu imaterial (tradiții, legende, meșteșuguri, artele spectacolului, festivaluri și evenimente, etc.). Mulți sunt pasionați tocmai de acest gen de turism - cel cultural - unde Banatul poate fi „fruncea”. Concret, proiectul a produs o hartă a turismului cultural în Banat, cu 4 circuite tematice (general de turism cultural în Banat, intercultural, industrial și unul al Timi-

șoarei), un ghid de turism cultural în Banat, o broșură cu descrierea circuitului general de turism cultural în Banat, 50 de fișe ale unor obiective de turism cultural, 30 de panouri indicatoare stradale pentru marcarea acestora, un calendar al evenimentelor, o carte cu propunerile strategice pentru dezvoltarea turismului cultural în Banat, 5 filme documentare, în română și sârbă, 20 de ghizi profesioniști instruiți pentru turism cultural în Banat și un portal internet-toate disponibile gratuit potențialilor utilizatori: autorități locale, instituții de cultură, agenții de turism, organizații ale societății civile, jurnaliști și turiști. Proiectul oficial se încheie -simbolic- de Ziua Europei, însă durata turismului cultural în Banat este nelimitată, viitorul fiind rezervat înmulțirii preocupărilor în acest domeniu prin măsurile de acțiune propuse. Detalii sunt disponibile pe: www.turism.intercultural.ro.

E. G.

AMBASADORUL REGATULUI UNIT AL ȚĂRILOR DE JOS, PRIMIT LA C. J. TIMIȘ

Președintele Consiliului Județean Timiș, Constantin Ostaficiuc, a primit la 27 aprilie 2009 vizita Ambasadorului Regatului Țărilor de Jos în România, Excelența Sa Jacques

Louis Werner, însoțit de Marius Popa – consul onorific la Timișoara. S-a discutat despre importanța atragerii de fonduri europene, despre impactul crizei economice și investițiile din Timiș. În aceeași zi, la Timișoara a avut loc și o ceremonie de sărbătorire a Zilei Olandei.

J. L.

Rodica Giurgiu și Ioan Hațegan

Europene și Guvernului României prin Programul de Vecinătate Phare România-Serbia, un

turistică a patrimoniului cultural în regiune, au contribuit la propunerea unor trasee tematice prin